

PREPIH

OD JAVNOSTI ODVISEN ČASOPIS

25. april 1991
cena 20 din

POT V SOCIALO

PREPIH PRAZNIKI

Začel se je boj za praznike. Morda je to še ena naša posebnost, ki nam bo vsaj za nekaj časa odvrnila pozornost od globalnih problemov slovenske države in grobo razdelila ljudi glede na politično pripadnost...

Nismo med tistimi, ki bi zagovarjali »stare praznike« za vsako ceno, smo pa med tistimi, ki so prepričani, da je treba pred obračunom z relikti postoriti v domovini še marsikaj bolj pomembnega, da ne rečemo – usodnega. Ko bomo zreli za vključitev v Evropo, bomo tako ali tako svoj delovni in praznični ritem morali prilagoditi njenim ustaljenim normam...

Kakorkoli že – prazniki so pred nami. Zato je tudi ta številka Prepiha nekoliko bolj obsežna, naslednja pa bo izšla čez štirinajst dni. Pa vendar ne bomo rekli, da je to praznična številka. Zatiskati si oči pred kruto realnostjo in v predpraznični maniri ponujati le bolj ali manj prozorno branje, z osladno naslonitvijo na pozitivne vrednote politike in sistema, bi bilo v teh časih do bralcev vsaj neodgovorno in licemerno...

Zato ni naključje, da je udarna tema »jubilejnega« Prepiha sociala in z njo povezane tegobe ljudi. Lovimo naš vsakdanjik, tudi v opomin tistim, ki bi radi prej razčiščevali, kateri dan je za Slovence bolj pomemben in koliko je vredno počastiti delo. Praznikom bomo nazdravili, ko bo to mogoče brez grenkega priokusa in brez ločevanja posameznih vrednot...

91

10

TURISTIČNI POGLED NA MORJE

Turistična ponudba pri nas ne pozna meja, pozna pa prvovrstne iznajdljivosti. Kompasov turistični vodič »Kompasove počitnice« namreč ponuja vse mogoče in ne-mogoče.

Na primer: na strani 44, ki pa jo morata šteti od prejšnjih strani, ker nekaj listov nima oznake, lepo piše: dodatek za sobo s pogledom na morje (na osebo din...)

Zdaj pa smo tam! Recimo, da gre na morje 5 članska družina, v isto sobo seveda, in je le dvema do tega, da bi gledala na morje. Kdo mi lahko zagotovi, da bomo plačali le za dve osebi poglede na morje?!

Ali pa: kdo lahko zagotovi organizatorju, da bosta res samo dve osebi gledali na morje?! Zase vem, da je bolj pomembno, če uživam v morju, kot da bi ga gledala še potem, ko se koža posuši od slane in zasoljene vode.

Ampak ideja kasiranja ni od muh! Tudi to je podjetništvo. Kaj, če bi ob letovanju ob morju tudi sama postavila kakšen šotor in vanj povabila turiste vseh narodov in narodnosti, da lahko gledajo na morje, mogoče celo z daljnogledom?! Proti plačilu, seveda: en pogled za 10 minut toliko din, dva pogleda enkrat več in tako dalje. Za tuje turiste bi mogoče šlo. Domači pa bi se smukali okoli šotora in gledali zastoj!

Sicer pa vem, da mnogi letos sploh ne bodo mogli na morje, zato bi bilo morda bolj pametno, da pripravim nekaj barvnih fotografij in prospektov z morja, in ta pogled na morje kasiram kar po domovih...

-HP

NIČELNO STANJE

Tudi aprilski sneg (za siromake gnoj) je opozoril na vso ostrino gozdnih cest, ki jih je na Koroškem 1800 kilometrov. Iz dobro obveščenih krogov smo pri Prepihu izvedeli, da so se nekateri občinski možje ob tem sneženju kar skrili (odšli na dopust), da ne bi poslušali klicov višinskih kmetov, ki niso mogli v dolino zaradi zasneženih cest. Tistim najbolj glasnim kmetom pa so v lepi dolini zabrusili, naj počakajo, da bo sneg skopnel, pa bo vse še dobro. In tako se je tudi zgodilo.

Vendar – zakaj Koroški kmet joče? Zato, ker dobro ve, da za soncem pride dež in sneg in novi problemi v stari preobleki. Za rešitev problema gozdnih cest predlagamo nekaj idejnih osnutkov:

- ceste naj vzdržuje tisti, ki jih je zgradil oziroma lastnik, predvsem pa tisti, ki jih uporablja

- nikakor uvajati posebno koroško cestno takso za te namene, saj bi to povzročilo nezadovoljstvo med delavstvom

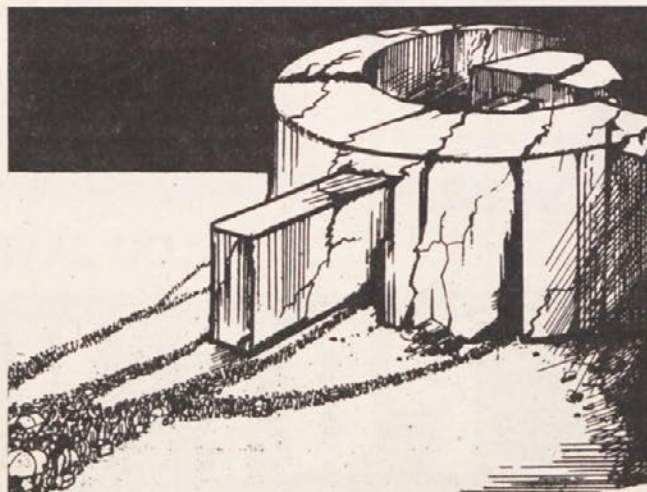
- urediti status lastnika, lastnik pa lahko na začetek svoje ceste postavi »rampo« (že sedaj smo se po njih vozili na lastno odgovornost)

- vse gozdne ceste asfaltirati in jih preategorizirati v lokalne ceste in vzdrževanje prevzame občina

- če ne gre drugače, prostoru vrniti prvotno podobo (ničelno stanje).

(TOK)

ŠE POMNITE TOVARIŠI?

Srp in kladivo sta poknila po vseh šivih, iz njunega oklepa pa danes lezejo množice razočaranih, ponižanih in užaljenih. Letošnji prvi maj bomo preživljali brez teh simbolov in tudi sicer v dokaj komornem razpoloženju. Negotovost je tista, ki ljudi najbolj pekli, vodstva podjetij pa s številkami potencialnih brezposelnih barantajo kot z vrečami krompirja. Danes 1000, jutri 1400, koliko pojutrišnjem? In tako ni prav nobenega vzroka, da bi si v gumbnico poleg nageljna pripeli še kakšen novodobni simbol.

ČE DRUGI LAHKO...

– Saj jo nisem ukradel, gospod sodnik – le malce sem jo privatiziral!

POZDRAVLJENA KOROŠKA, kjerkoli si že!

»Kako malo potrebuje človek za srečo. Treba ga je samo vreči na dno težav in potem nekoliko dvigniti, pa ima skoraj deveta nebesa.« Ta misel Vitomila Zupana v imenitnem delu *Levitana* v mnogočem prežema tudi Koroško stvarnost. In na Koroškem smo ponekod že tako daleč (ali – tolikanj nizko), da je vsak plačilni dan praznik. V ravenski železarni so ga imeli v tork, pospremljen pa je bil s prvim štrajkom, odkar je železarna prešla v last države. Tradicionalno revolucionarni del tega koncerna – Industrijski noži, z liderjem Dolfom Petričem – je štrajkal zaradi zamud pri izplačilu plač, nižanju plač in zaradi nekaterih splošnih problemov. V državi ni upravi si bodo plače povečevali, del javnih porabnikov si je razdelil tudi regrese, v fabriki pa ravno obratno, dasiravno je tudi državna...

PARLAMENTI IN GOSPODARSTVO

S starim sistemom smo obračunali, nov pa je še v povojih in od tod tudi takšni relikti preteklosti kot so obravnave rezultatov gospodarjenja v občinskih skupščinah. O tem so govorili na zasedanjih ravenske in slovenjgraške občinske skupščine, nemara zadnjič. **Seveda je ob tem nadvse nerodno, da ljudje sprašujejo in terjajo od parlamentov in občinskih vlad, naj vendarle preprečijo agonijo v gospodarstvu, dejansko pa oblast na lokalni ravni teh vzvodov nima.** Razen, če je tako samovšečna kot je ravenska, ki si je v izhodišču svojega programa zapisala, da bodo odstavljali direktorje, ki trajno ne dosegajo pozitivnih rezultatov. Če bi tako poenostavljeno razmišljanje res pomenilo rešitev za podjetja, potem vsaj ponekod v ravenski občini danes ne bi smeli imeti takšnih problemov. Problemi pa ostajajo tudi po zamenjavah in zgodovini (že zelo bližnja) bo pokazala, da so se nekateri znašli na položajih, ki jih zasedajo danes, po veliki pomoti.

DEMOKRACIJA?

Zato tudi smešno zvenijo besede iz ust Ivana Žagarja, češ – danes je tu kapitalistični sistem in na to se bo treba privaditi. V dialogu z Vido Potočnik je v svojo obrambo sicer dejal, da je razmišljujoče bitje in ima pravico do spreminjanja nekdanjega mnenja.

Žagar pa bi s svojo nekdanjo partijsko gorečnostjo moral biti v poduk nekaterim današnjim Demosovim jastrebom, ki se od ortodoksnega dela nekdanjih oblastnikov razlikujejo samo po strankarski barvi. Demokratske volitve so naplavile na obalo nekateri ljudi, ki so se doslej skrivali po farovski skednjih ali so svoje nestrinjanje izražali le kot anonimusi (klici na razne fabriške telefonske številke). **Demokracija se je pred leti rojevala predvsem v pisateljskih in kulturniških krogih ter nekaterih medijih.** Danes pa občinski vladi na Ravnah in v Radljah po tihem razmiš-

ljata, kako bi seje zaprli za javnost, v Dravogradu pa so ta korak naredili že pred slabim letom. Republiška vlada je še bolj modra: ministra Staniča, ki se resda ni kaj prida izkazal, bo menjala s človekom iz vojaških vrst, namesto da bi razmišljala – tako kot vse demokratične države sveta – o ukinjanju Ministrstva resnice.

»PROCESA« NI BILO

Sodne obravnave proti Miroslavu Garbu in še štirim članom »fantom podjetja« Fecro (v stečaju) ni bilo. Dva dni po blokadi tovarne so dobili povabilo na sodno obravnavo (tožbo je vložil v.d. direktorja Nieros Metala Aleksander Camlek), ki naj bi se zgodila v četrtek, 18. aprila, vendar je bila kasneje za nedoločen čas preložena. Po hitrosti bi to nemara bil predsednik v novejši zgodovini slovenskega sodstva, delavci pa transparentov tudi še niso pospravili. **Seveda bodo transparenti zelo šibak in nepomemben člen te mlade demokracije, demokracije, ki si je v proračunu ponovno odmerila enormno denarja za represivni aparat.**

Mimogrede: ozrite se na Koroške mejne prehode! V uti carinik, v drugi uti policaj, na hribu v karavli pa še vojak. Kje v Evropi stražijo mejo tri uniforme, ki jih plačujemo mi, davkoplačevalci. Ni bojazni, da bi kdo zbežal k nam, tisti, ki pa silijo preko zelene meje v drugi svet, pa že dobro vedo, zakaj.

Dobro so vedeli tudi avstrijski trgovci, ko že teden dni niso prodajali šilingov. Kakšen je realni tečaj dinarja, bi lahko Markovič vprašal kar trgovce v Pliberku in zadnja devalvacija bo krepko zdesetkala naša potovanja preko meje. Vsaj za nekaj mesecev.

VRAČANJA

Sicer pa se v radeljski občini – po zgledu ravenčanov – pripravljajo na vračanje premoženja, ki je bilo po vojni po krivici odvzeto. Na Ravnah je lani bil primer Plešivčnik, v Radljah ob Dravi bo primer Kasper. In v obeh primerih je imetje odvzela t.i. zaplembna komisija na Prevaljah, njen pravni »naslednik« pa so občinske skupščine. V Sloveniji je bilo okoli 200 tisoč nacionalizacij, zaplemb in agrarnih reform in morda imajo prav tisti, ki trdijo, da z denacionalizacijami prihaja obdobje, ko bomo Slovenci med sabo najbolj skregani. K temu bi lahko dodali: prihaja obdobje imenitnih zaslužkov slovenskih advokatov...

BARIKADA

Konec minulega tedna sem se v Ljubljani udeležil novinarske konference, na kateri so predstavili lestvico jedrskih dogodkov. Potresi po Mercalliju, veter po Bofforu, jedrske nesreče pa po mednarodni lestvici jedrskih dogodkov, ki bo veljala tudi za odlagališča jedrskih odpadkov oziroma za morebitne dogodke na poti do tega odla-

gališča. Ko sem se vračal na Koroško, sem v Hudi luknji razmišljal, da nam je nemara ta kritična prometna ožina v primeru tega odlagališča celo zaveznica. Lažje bo postaviti barikade...

Pozdravljeni Korošci, kjerkoli že ste.

Miro Petek

VSEBINA

– Sociala – največje breme na občinah	str. 4–5
– Ravenska skupščina o gospodarstvu	str. 6.
– Nova restavracija na Prevaljah	str. 7
– Ljudje o 1. maju Priznanja na Koroško	str. 8
– Predstavljamo: KOPA Računalniški inženiring	str. 9
– Sl. Gradec: Proračun sprejet Fecro – nedolžni pred sodišče?	str. 10
– Vse več brezposelnih	str. 11
– Se radeljska vlada ruši? Prejec volne iz Dravograda	str. 12
– Tekmovanje mladih ansamblov	str. 13
– Fotopreprih: Pred dvignjeno zaveso	str. 14–15
– Mnenja – kolumni	str. 16
– Kultura: Jerca Mrzel Razstava Franca Boštjana	str. 17
– Zapisi: kulturna dediščina	str. 18
– Star papir je prepoceni	str. 19
– Foto utrinki	str. 20–21
– Vaš preprih: mnenja, pisma bralcev	str. 22–24
– Objave, mali oglasi	str. 25
– Nagradna križanka	str. 26
– Koroški šport, črna kronika	str. 27
– Preprihane koroške čveke	str. 28

PREPIH

Od javnosti odvisen časopis. Izdaja ČZP Informacijski biro Ravne na Koroškem. Glavni in odgovorni urednik Vojko Močnik. Naslov uredništva: Ravne na Koroškem, Čečovje 5, tel. št. (0602) 22-999.

Tiska Grafika Prevalje v nakladi 8000 izvodov. Na osnovi mnenja Republiškega sekretariata za informiranje št. 23/91 je časopis oproščen plačevanja temeljnega davka od prometa proizvodov. Nenaročenih tekstov in fotografij ne vračamo. Ponatis in uporaba tekstov v drugih medijih ni dovoljena.

REPUBLIŠKI SOCIALNI PROGRAM ZA LETO 2050

NAJVEČJE BREME BO NA OBČINAH

Kot kaže zaenkrat, bomo do države blaginje prišli, le da bo vmesna stopnja – država bede in pomanjkanja. Skok iz praktičnega obvladovanja teorije enakih želodcev v kapitalizem devetnajstega stoletja bo poleg svetlih napovedi v predvolilnih obdobjih naplaval dva nova bregova. Breg bogatinov, sestavljen iz novopečenih lastnikov kapitala, dokaj maloštevilni in v tem prehodnem času najbolj iznajdljivi, ter visok breg siromakov, v tem istem času že najbolj izpostavljen vsem prvinam neizprosni tržišč: kapitala, dela, znanja in nenazadnje državnih ekonomij. Kakšno so njihove šanse, če je država, v kateri živijo, nekonkurenčna, je seveda jasno. Slabe!

ZLORABLJENE PRIMERJAVE

Primerjave, ki so bile in so še tako pogosto zlorabljene – gre seveda za primerjave z zahodnoevropskimi državami, ne držijo osnovnih preverjanj. Kapitalizem je namreč v njih že zdavnaj vzel lekcijo, ki ji pravijo država blaginje. Gre za to, da država z denarjem, ki ga vzame dobičkonosnim podjetjem in ustanovam, poskrbi za ljudi, ki se tako ali drugače na prej omenjenih trgih ne znajdejo in se zaradi tega štejejo za socialno ogrožene. Neke osnovne blaginje so v taki državi zato deležni vsi oziroma velika večina.

Kaj pa pri nas? Država (gre za državo Slovenijo, da ne bo pomote) je svoje iz gospodarstva preko davčne politike pokasirala, razdelitev v proračunu pa je (potrjena v parlamentu) namenila državi blaginje drobtinice. Po tem kar je razdeljenega smo prej država policije, vojske, uprave – sistem za vladanje. Seveda množicam, in to so po večini na tem bregu – bregu siromakov.

SOCIALDEMOKRATSKI RESOR – PA KAJ...

Gospa Katja BOH, to je tista gospa, ki se tako rada slika z gospodmPučnikom, je ministrica sociale in zdravstva. Oba sta na vrhu socialdemokratske stranke.

To omenjamo zato, ker je treba vedeti, da je v zahodnih demokracijah bila prav socialdemokracija tista, ki je s svojimi programi in politično močjo zagotovila, da je kapitalizem devetnajstega stoletja postal družbeni red s človeškim obrazom. Tak, da so mu v hlastanju za dobički pristržene peruti z državo blaginje. Socialdemokracija pri nas, utopljena v Demosu predvsem kot antikomunistični koaliciji, je tako zmagala na volitvah. Potem je prišel proračun in rezultati so znani. Okleščena sredstva za zdravstvo, socialni program na ravni republike, ki ima dobra teoretična izhodišča. Na bregu revščine medtem naplavljeni novi in novi ljudje.

SOCIALA – GASILCI ALI RDEČI KRIŽ?

Vedno več je zato ljudi, ki se v svoji stiski zatekajo na Centre za socialno delo. Ti so postali novodobna pribežališča siromakov, ko ne vedo več, kako sestaviti svoj osebni ali družinski proračun za preživetje. Toda – prava gneča jih

tam šele čaka. V sistemu socialnega varstva, kot ga imamo, so namreč stopnice do tega, da ti na Centru pomoč dajo, še mnogotere. Mnogih ljudi še niso prestopili.

DELO – ŠE VEDNO TEMELJNI PRINCIP ZAGOTAVLJANJA SOCIALNE VARNOSTI

Problem, se seveda kaže v povsem drugačni luči zdaj, ko je že jasno, da mnogim brezposelnim tak temeljni princip ne bo pomagal nič. V republiki Sloveniji imamo zato še vedno v veljavi Samoupravni sporazum o uresničevanju socialnovarstvenih pravic, ki opredeljuje postopek in način zagotavljanja socialne varnosti za vse, ki si je ne morejo zase in za svoje družinske člane zagotoviti z delom. V sporazumu je zapisan tudi vrstni red pomoči in tudi mesto, kjer se o tem sklepa.

VRSTE SOCIALNIH POMOČI IN SLUŽBE, KI VODIJO POSTOPEK

1. Varstveni dodatek k pokojnini – Skupnost pokojninsko invalidskega zavarovanja (republiški program)
2. Denarna pomoč za brezposelnost – Zavod za zaposlovanje (republiški program)
3. Delna nadomestitev stanarine – Stanovanjske skupnosti oz. Center za socialno delo (občinski program)
4. Štipendije iz združenih sredstev – Zavod za zaposlovanje (republiški program)
5. Razlika h kadrovske štipendiji – Zavod za zaposlovanje (republiški program)
6. Družbena pomoč otrokom – Center za socialno delo (republiški program)
7. Začasna denarna pomoč – Center za socialno delo (občinski program)
8. Rejnina – Center za socialno delo (republiški program)
9. Denarna pomoč kot edini in dopolnilni vir preživljanja – Center za socialno delo (republiški program)
10. Plačilo oziroma doplačilo oskrbe na domu – Center za socialno delo (občinski program)
11. Enkratna denarna pomoč – Center za socialno delo (občinski program)
12. Plačilo oziroma doplačilo oskrbe v organizaciji za usposabljanje – Center za socialno delo (republiški program)

13. Plačilo oziroma doplačilo oskrbnih stroškov v socialnem zavodu – Center za socialno delo (občinski program)

14. Plačilo oziroma doplačilo oskrbnih stroškov v tuji družini – Center za socialno delo (občinski program)

15. Druge socialnovarstvene pomoči: oprostitev doplačila k ceni zdravstvenih storitev (participacija), regresirana prehrana, dodelitev solidarnostnega stanovanja – Center za socialno delo, nekatere šole, občinski upravni organi (občinski programi).

V skladu s tem vrstnim redom teče tudi dodeljevanje različnih vrst pomoči. Raven socialne varnosti družine se določa oziroma ugotavlja v razmerju s povprečnim osebnim dohodkom v republiki v preteklem letu. Kolikor smo se pogovarjali z vodji oz. direktorji, pa ima gornje vodilo veliko napako. Kaj namreč pomaga, če je nekdo lani še

imel plačo, letos pa prejema »čakalno«. V takih primerih na Centrih že upoštevajo stvarne razmere, v katerih se je znašla družina ali posameznik.

KAKŠNE SO STVARNE RAZMERE NA KOROŠKEM

Kar uvodoma lahko ugotovimo, da še v nobeni občini socialnega programa nimajo. V nekaterih menijo, da je dovolj, če ustanove, ki jih navajamo pri vrstah socialnih pomoči, v redu opravljajo svoje delo. V dravograjski pa so ob letu, ko je napovedana eksplozija socialne problematike, že tako skromna sredstva celo nominalno zmanjšali

v primerjavi z lanskimi. Na Ravnah ravno obratno – skupščina je dossegla, da so sredstva za socialno skrbstvo večja. Podobno je bilo v Slovenj Gradcu. Sicer pa gremo po vrsti:

RAVNE NA KOROŠKEM

Po oceni odbora za pripravo socialnega programa je v ravenski občini že sedaj ogroženih 25 % občanov. Pri tem opozarjam, da vsi socialno ogroženi niti ne prosijo za pomoč, saj so do nje upravičeni le tisti, ki z lastnimi dohodki sebi in svojim družinam ne morejo zagotavljati minimalne socialne varnosti. Lani je eno ali več socialnovarstvenih pomoči v ravenski občini prejelo 5974 oseb, ali 21 % vseh občanov. Število prejemnikov pa se letos kljub zaostrenim merilom povečuje.

Poseben problem v tej občini bo letos nezaposlenost. Ta se je v zadnjih štirih letih povečala za štiri-

Vsega je kriv socializem: če bi v njem stradali, danes lakote še čutili ne bi.

NIKO

krat. Gre ob tem tudi za boleč problem zmanjševanja možnosti zaposlovanja mlade generacije, ki zaključujejo – vsako leto okoli 350. Čas, ki prihaja, pa grozi, da bo začasna brezposelnost prerasla v dolgotrajno.

Ugotovljajo, da je zaradi problema, ki se nakazuje, treba v občinskem proračunu dati prednost programom, s katerimi se bo družinam zagotavljala minimalna socialna varnost, pri ugotavljanju upravičenosti in odmeri socialnih pomoči pa je nujno dosledno upoštevati stvarne razmere. Kruta je ugotovitev, da bo v prehodnem obdobju, ki je pred nami, dejansko družina najbolj obremenjena in prizadeta družbena skupina, saj bo nujno solidarna s svojim družinskim članom, ki bo izgubil zaposlitev oziroma ne bo imel možnosti, da bi se takoj vključil v delo in življenje.

Omenili smo že, da je osnutek socialnega programa, ki ga bodo tudi v občinah očitno morali imeti, na Ravnah pripravljen. Vsaj skrb skupščine in izvršnega sveta je s tem razpoznavna...

SLOVENJ GRADEC

Na Centru za socialno delo ocenjujejo, da je bilo lani v njihovi občini ogroženih okoli 10 % občanov, da pa računajo letos vsaj na 20 do 25 % ljudi, ki bodo potrebovali socialno pomoč. Prava eksplozija problemov se je začela v začetku letošnjega leta, ko so se stopnjevale težave v podjetjih: Fecro, Tovarna meril, Nova oprema...

To, da nihče od poslovnih še lani ni hotel dati nobenih podatkov o tem, koliko imajo predvidenih presežkov delavcev, seveda na Centru ni pomagalo k načrtovanju potreb. Sicer pa je ta bolezen očitno splošnokoroškega značaja. **Konkretna situacija v Fecru, ko so reševali najhujše, pa je pokazala, kako je načrtno delo potrebno.** V dveh družinah, iz katerih so prosili za pomoč, so namreč v tem času kupili nova avtomobila znamke Ford escort... Seveda socialne pomoči nista dobili.

V Slovenj Gradcu so nas še opozorili na pereč problem zamuja denarja za pomoč otrokom (otroške dodatke), ki prihaja iz Ljubljane. Zamuja vsaj za mesec in pol...

DRAVOGRAD

V tej občini bo zelo hitro premalo denarja za socialne pomoči. Celotno nominalno ga je v proračunu manj kot lani, sicer pa v Dravogradu oblast meni celo, da je še tistih 1,5 socialnega delavca na Centru preveč. Napoved, ki si jo je še upala dati direktorica Centra, je slaba. Z vprašanjem: »Spravšujem se že, česa naj ne delamo?« pa je povedala dovolj.

RADLJE OB DRAVI

V tej, brez dvoma najrevnejši občini koroške krajine, so že v poročilu za preteklo leto zapisali, da je 30 % vseh družin materialno ogroženih. Na okoli dveh straneh so si napisali tudi neke vrste socialni program. Gre samo za socialno varstvo, vsa ostala po-

dročja so še nepokrita.

Ko so konec marca opozarjali s Centra za socialno delo, da bo sredstev za subvencioniranje stanarin zmanjkalo že čez mesec ali dva, pa so hkrati opozorili na to, da bo sredstev za preživetje nekako treba najti. Pa čeprav v zvezi s tem, da prosijo in dobijo subvencije stanarin tudi taki, ki sicer lahko vzdržujejo tudi osebni avto... Na Ravnah, in kolikor nam je znano, samo tam, je to že izločitveni dejavnik. Vrstni red potreb za preživetje je znan. -ep

PREDEN BOMO OB DELO, JE DOBRO VEDETI

DENARNO NADOMESTILO

Prvi pogoj za denarno nadomestilo med brezposelnostjo je, da dotični ne izgubi dela po svoji krivdi (je na primer pijan na delu) ali na svojo željo (da odpoved). **Drugi pogoj** je dolžina delovne dobe. Kdor dalj dela, dalj dobiva denarno nadomestilo. In **tretji pogoj**: da se tisti, ki delo izgubi, najkasneje v 30 dneh po prenehanju delovnega razmerja prijavi na najbližjem zavodu za zaposlovanje.

Sicer pa se denarno nadomestilo izplačuje:

*3 mesece, če je bil zavarovanec zavarovan najmanj 9 mesecev nepretrgoma ali 12 mesecev s presledki v zadnjem letu dni in pol;

*6 mesecev, če je bil zavarovanec zavarovan najmanj 30 mesecev nepretrgoma ali 50 mesecev v zadnjih petih letih;

*9 mesecev, če je bil zavarovanec zavarovan 5 let ali več, a manj kot 10 let;

*12 mesecev, če je bil zavarovanec zavarovan 10 let ali več in manj kot 15 let;

*18 mesecev, če je bil zavarovanec zavarovan 15 let ali več in manj kot 20 let ter

*24 mesecev, če je bil zavarovanec zavarovan 20 let in več.

In kakšna je višina nadomestila? Prve tri mesece znaša 70 odstotkov osebnega dohodka (od povprečja zadnjih treh plač), od tretjega do štiriindvajsetega meseca pa so znašale 60 odstotkov od povprečja zadnjih treh plač vsakega posameznika.

V času, ko brezposelni prejema denarno nadomestilo, mu teče delovna doba: je torej invalidsko in pokojninsko zavarovan.

Denarno nadomestilo ne sme biti nižje kot 80 odstotkov zaimčenege osebnega dohodka po zakonu (še marca letos 2830 dinarjev) in dohodka.

Marca letos je bilo v Sloveniji približno 65.000 brezposelnih, med njimi je bilo žensk okoli 46 odstotkov. **Bolj pretresljiva pa je ugotovitev, da dobiva denarno nadomestilo samo približno 25 odstotkov brezposelnih, kar pomeni, da velik del išče delo tako dolgo, da to pravico izgubi.** No, iskalci prve zaposlitve – kot smo rekli – pa te pravice sploh nimajo. In kaj ostane tem ljudem? Le še centri za socialno delo. **Žal pa je denarja čedalje manj, socialno ogroženih pa čedalje več.**

Pa še ena, zelo človeška novost v tem zakonu. Zapisana je v

26. členu. Tistim, ki jim po izteku roka za izplačevanje denarnega nadomestila za primer brezposelnosti manjka največ tri leta do izpolnitve pogojev za upokojitve in če mu ni mogoče najti nove zaposlitve, lahko zavod: podaljša izplačevanje denarnega nadomestila ali pa mu dokupi manjkajočo zavarovalno dobo.

Pa še to. Vsi, ki imajo pravico do denarnega nadomestila, lahko v enkratnem znesku dvignejo ves denar. A to lahko storijo le tedaj, če: »na podlagi vloženih sredstev denarnega nadomestila sklenejo delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom, če ustanovijo podjetje ali postanejo solastniki, če odprejo obrt ali kakšno drugo dejavnost z zasebnim delom itd.

Kaj pa tehnološki presežki? Še vedno naj bi veljalo – po sindikalni listi – da mednje ne sodijo: **nosečnice, matere z otroki do dveh let, invalidi, mladi do 18. leta, tisti, ki jim manjka do upokojitve do 5 let** itd. Toda ali kdo te sindikalne predpise sploh še upošteva? Veljalo naj bi tudi, da bi se morali spiski presežkov delati vsaj ob prisotnosti sindikalnega aktivista... Skratka – kdor je danes presežek – ta gre lahko čez noč na tako imenovano čakanje na dom, ki pa sme trajati največ šest mesecev. V tem času prejema 70 odstotkov povprečja v zadnjih treh mesecih, a ne manj kot znaša zaimčeni osebni dohodek. Ta pa je bil še marca (za februar) le 2830 dinarjev!

Sicer pa – na Centrih za socialno delo nas pričakujejo!

Kako naj stopimo oblasti na prste, če jih drži v naših žepih.

NIKO

Ne boj se ljudstva, dokler demonstrira in razgraja. Nevarno postane takrat, ko utihne.

-ce

Skupščina o občinskem gospodarstvu

MATEMATIKA – NEZADOSTNO!

Katastrofa, ki se napoveduje že nekaj mesecev na Ravnah, je po tem, kar je bilo slišati na zasedanju pretekli torek, neizbežna, operiranje s številkami, za katerimi so konkretni ljudje – delavci in njihove družine, pa postaja neokusno.

V prvih razredih osnovne šole se učenci naučijo seštevati in odštevati, zato je žal 5370 manj 4000 še vedno enako 1370. Pravim – žal, saj je bilo na skupščini govora o tem, da bo konec leta v železarni zaposlenih samo še 4000 delavcev – in to je povedal prvi mož fabrike, mag. Andrej Kokalj. Ko pa si je poslanec Herman Čepelnik, eden njegovih delavcev, izračunal preprosti rezultat, o katerem govorimo zgoraj, si je direktor vzel čas in skupščino skušal prepričati, da on o številki 1300 ni govoril. Od Mirana Kosa, ki je sicer poslanec Liberalno-demokratske stranke, smo še zvedeli, da bo prvih 600 do 700 odločb izdanih že junija. Za občane in njihovo občino je navsezadnje to najbolj pomembno. Sicer pa je direktor Kokalj povedal, da v železarni počnejo, kar je za poddržavljenje podjetja značilno: »pogovarjajo se z upniki in finančnimi ustanovami, kako konsolidirati finance, čistijo programe in na tem gradijo število potrebnih ljudi (končno število naj bi bilo znano maja). Povedal je, da se banke otepajo vsakega tveganja, da pa je hkrati z vsem ostalim v delu tudi socialni program in da bo zanj šlo kar 1/10 vseh sredstev, ki so za to namenjena v republiki. »Korošcem je vsaka španovija težka,« je še dejal, »vseeno pa za železarno druge rešitve ni. Za črno metalurgijo je v Sloveniji možno najti rešitve samo skupno«.

Janez Pačnik je predstavil stanje v Rudniku. Poudaril je, da bo za delavce v gornji Mežiški dolini pomembno preživeti naslednjih nekaj mesecev, medtem ko se za dolgoročno preživetje s programi, ki jih imajo, ne boji. Za razliko od železarne so tam že pred tremi leti začeli z resnim zmanjševanjem števila zaposlenih, zato jih je zdaj tudi 450 manj. Rešili so najtežje ekološke probleme v metalurgiji in tudi sicer v tem času tehnološko napredovali. Vseeno je ocenil trenutno situacijo za »grozno«. Rudnik so zadeli hkrati toča, poplava in požar, podrla so se tradicionalno dobra tržišča. Povezovanje z Zahodom, pa naj bo še tako privlačno, v trenutku, ko gledamo na domačih televizijskih zaslonih za nas že vsakdanjo nadaljevanje s tanki in krivjo, enostavno ne gre. Žal gre v tem trenutku samo za preživetje, v upanju, da bodo tržišča tudi za mežiške proizvode zaživela, v tem času pa bi bila velika pomoč že v tem, da se v podjetjih ne bi ukvarjali z reševanjem socialnih problemov. Tudi čakanje na delo je namreč prav to.

Na zasedanju skupščine je nastopil tudi Franjo Miklavc, predsednik Območne organizacije Svobodnih sindikatov Koroške. Sindikati so namreč poslali na skupščino vseh štirih koroških občin zahtevo, da »najkasneje do 20. aprila obravnavajo razmere ter sprejmejo razvojno socialni program in z njim zagotovijo vse možne ukrepe za sanacijo vedno slabših socialnih razmer, tako v podjetjih kot v občinah.« Zagrozili so, da bo sicer Območni odbor sindikata delavcev kovinske in elektro industrije Koroške organiziral 26. aprila 1991 protestno zborovanje delavcev Koroške pred zgradbami vseh občinskih skupščin v regiji. Franjo Miklavc je ponovil, kar so zapisali, hkrati pa opozoril, da so po mnenju sindikata delavci le še številke v kalkulacijah, da je odprt lov na prilasčanje družbene lastnine, obregnil pa se je tudi nad visokimi plačami poslovođnežev.

Mina, ki so jo mnogi pričakovali že davno prej, se je razpočila tokrat. Ko je Ivan Žagar, v razpravi o gospodarski problematiki, začel po nastopu sindikalistov »predavati« o tem, da se bo pač treba sprijazniti, da Zakona o združenem delu ni več, da je stvar direktorjeve presoje, koliko bo obveščal svoje delavce in da se ne moremo več vesti samoupravno, če imamo kapitalizem, je prekipelo Vidi Potočnik. »Kar je preveč, je preveč,« je menila. Očitale je gospodu Žagarju, da je naredil v svojih razmišljanjih in dejanjih v svoji delovni dobi prehud salto mortale, da bi ga lahko kar tako požrla in da prav on takega »predavanja« nima pravice uprizarjati. Podprl jo je tudi Franjo Krivec – poslanec Demosa. Ivan Žagar se je branil s prenovo svoje stranke in si ni dovolil očitkov, ki se nanašajo na čas, ko stranka prenovljena še ni bila. In na tem se je končalo.

Del publike na zasedanju se je ob tem privoščljivo hahljal. Spomini na mešetarnjenje ob sestavljanju IS pa so spet priplavali na dan.

Reakcija je bila pričakovana. Najprej je Janez Pačnik dejal, da je nad stališčem sindikata, ki meni, da si poslovođni delavci svojih plač ne zaslužijo, ogorčen. Menil je, da tako stališče ni pošteno, saj so zaenkrat ravno direktorji še najboljši sindikalni delavci. Povedal je tudi, da je bila njegova plača prejšnji mesec nekaj več kot 12000 din. Odzval se je tudi Miran Kos iz železarne, ki se je nad stališči sindikata čudil in mu očital, da stvari ne razume. Dejaj, da je za železarno poddržavljenje

tudi neke vrste ukrep za preživetje, za kolektivne pogodbe pa je menil, da si je z njimi sindikat priboril več, kot je v tem trenutku možno. Na te očitke se je odzval še Franjo Kocen, predsednik UO sindikata železarne in dejal, da se bodo direktorji pač morali sprijazniti s tem, da strele sekajo v vrhove. Ne glede na vse pa so direktorji še vedno najbolj odgovorni ljudje v podjetjih. Vprašal se tudi je, ali se bomo večno učili na lastnih napakah in ali hoče vlada namerno spraviti gospodarstvo na kolena.

Sklepe, ki jih je sprejela skupščina na to temo, objavljamo posebej, zato še nekaj o osnutku projekcije razvoja kmetijstva v občini Ravne na Koroškem. Razprava je bila pičla, saj so bili poslanci gotovo že utrujeni. Toliko bolj se je zato videlo, da se je zanjo posebej pripravil dr. Čretnik. Šlo je bolj za to, kako za nas laike dokaj skrbno pripravljen osnutek očitni in ga raz-

8.000 tisoč din, SPIZ Ravne – 12.284 din, Koroški zdravstveni dom – 4.000 del regresa, ter LB – Koroška banka – en osební dohodek.

KDAJ

– bo možno opravljati tehnične preglede na Prevaljah?

Odgovor: Ko bo Koratur izpolnil pogoje republiškega sekretariata za notranje zadeve, ne bo ovir za to dejavnost na Prevaljah.

– bosta plinificirani naselji Brdinje in Nadložnik?

Odgovor: Po načrtu razvoja plinovodnega omrežja v občini bi naj bilo to v letu 1992.

– bodo kanalizacijo hotela Rimski vrelci priključili na javni kolektor?

Odgovor: Letos bo narejen kolektor od Meže do pretočnega bazena za meteorne vode (BMV) pri Hrvatu, kanalizacijski sistem za Kotlje I. in II. ter delno center in PBMV za razbremenjevanje celotnih Kotelj, vključno z Rimskim vrelcem. Naročena bo tudi projektalna dokumentacija za priključitev vseh drugih objektov, tudi Rimskega vrelca. Kdaj bo uresničen celotni projekt čiščenja odpadnih voda za dolino Hotuljke, ni možno reči zaradi okleščenega občinskega proračuna.

– bo pešpot v Kotlje?

Odgovor: Zdaj teče postopek za pridobitev ustreznih soglasij in ureditev pravno premoženjskih zadev za odkup zemljišča za prvo fazo pešpota od Javornika do Brdinj. Istočasno se vodi upravni postopek za naslednjo fazo od Brdinj do Rimskega vrelca. Sklad stavbnih zemljišč je v programu investicij za leto 1991 že izločil sredstva za te namene. Predvidena je izgradnja »hodnika za pešce« in kolesarske steze v eni smeri, in sicer Ravne – Kotlje.

– bodo odpravljene pomanjkljivosti na cesti Ravne – Kotlje?

Odgovor: Regionalna cesta Ravne – Kotlje je v celoti v pristojnosti republiške uprave za ceste. Inšpektor MIS Dravograd jo je že opozoril na pomanjkljivosti, a odgovora še ni dobil.

ALI JE MOŽNO

– da bi vozniške izpite opravljali na Prevaljah?

Odgovor: Slovenj Gradec je eden izmed 17 izpitnih centrov v Sloveniji. Zaradi dosti večjih stroškov, ki bi bremenili tiste, ki opravljajo izpite, ter zaradi interesa, da se ohrani znanje, ki so si ga izpitne komisije v dolgih letih pridobile, pristojni republiški organi ne bodo ustanavljali novih izpitnih centrov.

– na skupščini občine podati celovito poročilo o zadevah Pecci, Sekavčnik, Poberžnik?

Odgovor: Še ni možno, ker je trenutno vsa dokumentacija v rokah urbanističnega inšpektorja, del pa je v Ljubljani pri drugostopenjskih organih.

– ceste v občini s Cestnega podjetja Maribor prenesti na drugega upravljalca?

Odgovor: Po sklepu IS je lokalne ceste v občini že začelo vzdrževati Komunalno podjetje Prevalje, regio-

VPRAŠANJA – ODGOVORI

Na predzadnji seji skupščine občine Ravne je v imenu skupine delavcev večino vprašanj postavil delegat zbora združenega dela iz železarne Vlado Kamnik, vprašanja za KS Kotlje pa je postavil delegat zbora KS Janez Gorenšek. Občinski organi so jima v gradivu za zadnjo sejo, 16. aprila, že postregli z odgovori. Nekaj vprašanj in odgovorov povzemamo.

ALI JE RES

– da so si v nekaterih neprofitnih dejavnostih v občini že izplačali regres za leto 1991?

Odgovor: Regresa si še ni izplačala nobena dejavnost, financirana iz občinskega proračuna. Regres pa so dobili: Komunalno podjetje Prevalje –

nalne ceste pa v skladu z zakonodajo in programom republiške uprave še naprej vzdržuje Cestno podjetje Maribor.

ČIGAV

— je javnorniški grad?

Odgovor: Je družbena last, ki jo upravlja Železarna Ravne, TOZD Družbeni standard. Železarna je že

naročila idejne študije za sanacijo, a zaradi finančnih težav do realizacije ni prišlo. Ker ima grad izjemno lokacijo in spomeniškovarstvene kvalitete, si občina skupaj z železarno prizadeva objekt revitalizirati, in že išče sofinancerje.

H.M.

RAVENSKI PARK

»Velika čistilna akcija«, seveda brez interesa

Takoimenovani ravenški park si tega imena nikakor ne zasluži, kakor si takšnega parka ne zasluži še tako zanemarjen kraj. Čeprav nisem pravi Ravenčan, pa me vedno znova na poti v službo zbada pri srcu.

Ze igrišče v sredini je prava sramota. Čemu le služi, saj je ne daleč proč pravi rekreacijski center? Morda vajam gasilski enoti, parkiranju avtomobilov, spreedom objestne mladeži. Nekdo je celo predlagal, da naj bi tamkaj

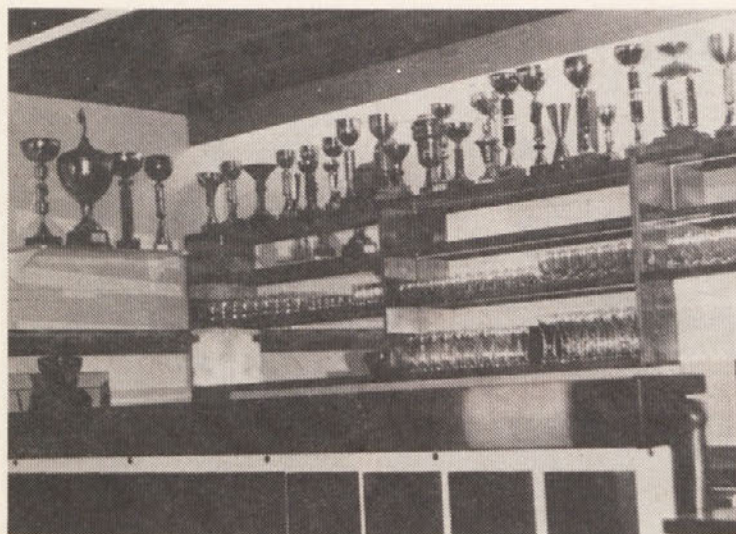
zgradili učne delavnice. Tako bi bodoče delavce v »fabriki« osrečeval pogled na tovarniška poslopja.

Robovi »parka« so rezervirani za odvečno svinjarijo. Pobočja so dobesedno posejana s smetmi, jame napolnjene z vejami, travo in drugimi odpadki, pripeljanimi na skrivaj ne vem od kod.

Na drugi strani stoji grad, ki s svojo urejenostjo in poslanstvom še bolj povdarja zapuščenost in zasvinjanost »raja« tam zadaj. In

— SRAMOTA KRAJA

Prenovljena notranjost gostilne Enci bo prijeten ambijent za goste

PRIDOBITEV ZA PREVALJE

Na prevallškem trgu je znana in dobro obiskana Pizzeria — slaščičarna Škufca, ki pa bo te dni razširila svojo dejavnost in preko ceste odprla restavracijo. Škufca je vložil denar v preureditev notranjosti gostilne Enci, iz katere mu je uspelo urediti sodobno opremljen lokal, v njem pa bodo ponudili pestro izbiro jedi in pijač.

»Dopoldne bomo za goste pripravljali predvsem malice, popoldan in v večernih urah pa vse vrste jedi po naročilu. Posebej vabimo naše goste na družinska kosila ob nedeljah in praznikih. Prostori so na novo urejeni tako, da bomo lahko kakovostno postregli posameznim gostom, ob večerih pa pričakujemo tudi na-

ročila manjših zaključenih družb. Vse naše redne goste in domačine vabimo na ogled preurejenega lokala Enci v nedeljo, 28. aprila, od 10. do 16. ure, uradna otvoritev restavracije pa bo v torek, 30. aprila«, nam je zaupal lastnik lokala.

Restavracija bo odprta ob torkih, sredo in četrtek od 7.30 do 22. ure, ob petkih in sobotah bo odpiralni čas podaljšan za dve uri, ob nedeljah pa bodo gostom postregli od devetih zjutraj do osmih zvečer. Ob ponedeljkih bo restavracija zaprta, zato pa bodo gostje obiskali pizzeria preko ceste. Škufca je uredil tudi senčni vrt ob gostilni, kar bo ob vročih poletnih dneh in večerih posebej privlačno za Prevaljčane in druge goste.

PIZZERIJA SLAŠČIČARNA ŠKUFCA GOSTIŠČE

ČESTITA SVOJIM GOSTOM OB PRAZNIKU DELA
in jih v nedeljo, 28. aprila, od 10. do 16. ure
vabi na ogled restavracije — gostilne Enci.
Otvoritev gostišča bo v torek, 30. aprila 1991.

Vabljeni!

kakor so se neke izgubile trave, potke in drevesa, tako je tudi izginil čut za lepo, čisto in zeleno. Včasih z učenci obiščem ta žalostni kraj, da pobereimo tisto najočitnejšo sramoto.

Kakšnega posebnega posluha ne opazim. Roke, še prej tako pridne, otrpnejo. Mladenci in mladenke se spremenijo v starce in

starke. In takrat se še bolj zavem, da se mi ta, včasih tako čudovit park, smili, kakor se mi zasmilijo tudi ti izgubljeni otroci. Resnično me je sram in vedno bolj mi je jasno, da pravzaprav živim v kraju, ki je vse kaj drugega, kot — lep.

B. Kumprej

PRVI MAJ NAŠ PRAZNIK

Najlepši mesec v letu je zagotovo mesec maj, z njim pa je povezano tudi praznovanje prvega maja. To je praznik dela, naš praznik, ki ga ne praznuje samo delavec, praznuje ga tudi kmet. In praznovanje prvega maja se nekateri takole spominjajo:

Marjan Cokan, poslovodja na bencinski črpalki, Šmartno pri Slovenj Gradcu: »Praznovanje prvega maja se spominjam še iz otroških let. Lepo je bilo, ko smo se pripravljali na praznovanje. V naši vasi smo postavljali mlaje, na sam predvečer praznika pa kurili kresove. Mislim, da zdaj ni več tega vzdušja.«

Karla Beuc, uslužbenka Dolič: »Ko sem še hodila v šolo, smo se veliko učili o pomenu prvega maja – praznika dela. Učili smo se tudi o tem, da je bilo praznovanje prvega maja prepovedano in da so ga mnogi praznovali na skrivaj. Dobro pa se spominjam, kako smo se včasih pripravljali na praznovanje prvega maja. Lepo je bilo, ko smo prižgali kresove.«

Vikica Obu, kmetica, Turiška vas: »Za mene kot kmetico je mesec maj eden najlepših mesecev v letu. Z njim pa je seveda povezano tudi praznovanje prvega maja. Mislim, da smo včasih ta praznik z večjim veseljem bolj spoštovali in ga praznovali, kot pa ga praznujemo danes. To pa ni prav.«

Anton Korošec, upokojenec, Mislinje: »V tistih časih, ko sem še jaz hodil na 'šiht' so bile med nami delavci priprave na praznovanje prvega maja čisto drugačne kot so danes. Na prvi maj zjutraj smo po vaseh slišali budnice, danes pa jih skoraj ne slišimo več. Zdi se mi, da smo ta zgodovinski praznik preveč opustili.«

F. Jurač

NOVA PRIZNANJA NA KOROŠKO

Na mednarodnem sejmu AMBIENTA v Zagrebu se je letos uspešno predstavila Lesna Slovenj Gradec. Svoj uspešen nastop na sejmu so znova dokazali s prejeto priznanja MOBIL OPTIMUM za svoj program SUMO VRAT, že tretjič zapored.

Priznanja republiškega štaba CZ

Marca so v Ljubljani, v prisotnosti predsednika republiškega izvršnega sveta Lojzeta Peterleta, podelili priznanja – zlate in bronaste znake Civilne zaščite organizacijam, organom in posameznikom, ki so se izkazali s požrtvovalnostjo ob lanskih novembrskih katastrofalnih poplavih.

Med dobitniki odličij Civilne zaščite so tudi koroške organizacije in posamezniki:

Zlati znak Civilne zaščite sta prejela **Štab CZ občine Ravne in Zdravko Moličnik**, takratni poveljnik Občinskega štaba Civilne zaščite Ravne na Koroškem. Zlate znake so podelili v Ljubljani.

Bronaste znake pa so podeljevali na občinskih izvršnih svetih, prejeli pa so jih:

– **Edvard Kotnik**, zaposlen v Tozd-u Gradnje Lesne Slovenj Gradec, ki se je še zlasti izkazal pri akciji s potrebno mehanizacijo na terenu.

– **Občinska gasilska zveza Slovenj Gradec**, ki je aktivno sodelovala pri akcijah.

– **Gasilsko društvo Črna na Koroškem**, prav tako za dobro organizirano akcijo pomoči in

– **Koroški radio**, ki je na dan poplav aktivno pomagal z informacijami, z izrednim oddajanjem že ob 9. uri dopoldne in ves dan.

Priznanja so samo dokaz, kako pomemben je bil njihov prispevek pri razvoju, krepitevi in praktičnemu delovanju Civilne zaščite.

I.F.

SDP

*Stranka demokratične prenove
občine Ravne na Koroškem
čestita vsem občanom naše občine
in bralcem Prepiha,
ki so ponosni na odločitev Slovencev
o začetku narodnoosvobodilne vojne
in obnašanja večine slovenskega naroda*

ob 50. letnici in Dnevu OF

in

1. maju, Prazniku dela,

ki zopet postaja spominski dan s čedalje bolj prvotno vsebino, ko brezposelnost ni več samo spomin, ampak vse bolj kruto dejstvo, razlastnjenost pa postaja grožnja vsem tistim, ki so v preteklih letih soustvarjali bogastvo naše družbe.

S tem priznanjem je Lesna dokazala, da spada med vrhunske proizvajalce stavbnega pohištva. Prav tako je na mednarodnem sejmu AMBIENTA v Zagrebu svoj vrhunski obdelovalni program lesa dokazal podjetnik inženir FRANC GASPER iz Radelj ob Dravi.

Njemu so na sejmu v Zagrebu podelili najvišje zlato priznanje za kvaliteto lesa, dizajn in obdelavo. Povedal nam je, da je priznanje zasluga vseh njegovih delavcev, ki se zelo trudijo.

Franc Gasper pa je znova dokazal, da z obdelavo lesa sodi v sam vrh. Iskreno čestitamo! I. F.

Predstavljamo vam:

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

KOPA

Direktor Milan Dreu

Podjetje Računalniški inženiring KOPA je kompletan inženiring računalniško podprtih informacijskih sistemov in UPORABA NAJNOVEJŠIH DOSEŽKOV RAČUNALNIŠKE tehnologije na področju aparature opreme, sistemske programske opreme in razvoja aplikativne programske opreme. Nudijo vam lahko rešitve na ključ, ki zajemajo vse faze uvajanja računalniško podprtih informacijskih sistemov, od idejnega projekta do končne realizacije. Seveda pa lahko izberete tudi samo tiste storitve, ki jih potrebujete. Za nasvete s tega področja se lahko tudi neposredno obrnete na njih.

Milan Dreu, direktor podjetja, nam je o nastanku firme in njeni usmeritvi povedal naslednje:

»Računalniški inženiring KOPA je podjetje z več kot desetletno tradicijo na področju računalništva in informatike in je v tem trenutku tudi eno izmed najstarejših in največjih podjetij, ki se organizirano ukvarjajo z računalništvom v Republiki Sloveniji. Naši začetki segajo že v leto 1978 (terminalni KOPA 1000), ko je bila KOPA še organizacijski del Tovarne Meril Slovenj Gradec. Danes

pa smo samostojno podjetje s 50 redno zaposlenimi. V sodobno urejenih proizvodnih – poslovnih prostorih površine 1500 m² se v sodelovanju z mnogimi tujimi in domačimi podjetji trudimo svojim strankam nuditi čim bolj kakovostne storitve.«

Njihov proizvodni program je v osnovi sestavljen iz štirih med seboj dobro povezanih aktivnosti:

1. RAZVOJ IN PROIZVODNJA APARATURNE opreme, ki vključuje proizvodnjo računalniških sistemov (družina DEC–VAX kompatibilni računalniki, VMS operacijski sistem, družina računalnikov baziranih na procesorjih 286, 386, 486 – MS DOS in SCO UNIX operacijska sistema), načrtovanje in realizacijo heterogenih računalniških mrež (LAN, WAN, komunikacijski protokoli DECnet, TCP/IP, X25 itd), načrtovanje in realizacijo terminalskih mrež, razvoj in izdelavo posebnih inteligentnih vmesnikov za povezavo računalnikov z okoljem in svetovanje pri nakupu materialne opreme.

2. RAZVOJ IN PROIZVODNJA APLIKATIVNE PROGRAMSKE OPREME je zasnovana na uporabi orodij 4. GENERACIJE in RELACIJSKE PODATKOVNE BAZE ORACLE. Glavne značilnosti programov, ki sestavljajo kompletan poslovni informacijski sistem in programski paket za spremljanje proizvodnje (dodatni programi za trgovino na debelo in drobno so v razvoju), so:

- popolna integriranost in prenosljivost programov od najnovejših (PC-ji) do največjih računalnikov vseh pomembnih svetovnih proizvajalcev računalniške opreme (IBM, HP, DIGITAL, UNYSIS, PRIME, SEQUENT...)

- možnost distribuirane obdelave podatkov oziroma nemoteno delo v

Učilnica v izobraževalnem centru

mreži računalnikov (server – client arhitektura)

- dobra zaščita podatkov zaradi uporabe relacijske podatkovne baze ORACLE

- uporaba CASE metodologije pri izdelavi aplikacij

- možna prilagoditev programov po želji kupcev

- konkurenčne cene

3. VZDRŽEVANJE RAČUNALNIŠKIH SISTEMOV

Zagotavljajo kompletan servis svoje aparature in programske opreme v garancijskem in pogarancijskem obdobju z odzivnim časom po dogovoru. Servisirajo tudi proizvode drugih proizvajalcev.

4. IZOBRAŽEVANJE UPORABNIKOV V lastnem sodobno opremljenem izobraževalnem centru skrbijo za izobraževanje:

- uporabnikov njihove programske in aparature opreme

- uporabnikov podatkovne baze ORACLE in orodij 4. generacije (so uradni šolski center ORACLE za Slovenijo in Hrvaško).

Milana Dreua smo glede na široko zasnovano dejavnost podjetja vprašali, kako so prisotni doma, v koroški regiji in kakšne so njihove želje za v prihodnje.

»V svoji hiši ni nihče prerok. Ta ljudska modrost v veliki meri velja tudi za nas. Ko smo analizirali svoj tržni delež v Sloveniji na področju računalništva, smo spoznali, da je kljub sodobnim rešitvam, ki jih ponujamo, kljub ugodnim cenam, kljub poslovnosti – dokaz za to so številne naše instalacije v Celju, Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, (glej referenčno listo) naš tržni delež na Koroškem tako rekoč zanemarljiv. Vzrokov za to je več. Naša analiza trenutnega položaja računalništva in informatike v koroški regiji je pokazala, da je stopnja razvitosti te dejavnosti, razen v nekaterih redkih večjih podjetjih, daleč pod slovenskim povprečjem. Uporabljajo se zastarele aparature in programske rešitve, parcialne rešitve informacijskih sistemov na PC-jih (informacijski otoki), obdelava podatkov na tuji opremi ali cela obdelava podatkov brez pomoči sodobne opreme.

Za nastalo situacijo smo delno krivi tudi sami, saj smo premalo poslovne pozornosti posvečali svoji najbližji okolici. To želimo seveda spremeniti.«

Prihaja čas tržnega gospodarstva. Prihaja čas velikih družbenih sprememb (osamosvojitve Slovenije, regionalizem, centralizem).

Samo če bomo kot regija ekonomsko močni, bomo lahko uveljavili svoje interese. Zato se moramo tudi na področju informatike dvigniti na višji nivo. Samo ti, ki je sposoben iz množice podatkov hitro izluščiti pravo informacijo, je resnični gospodar svojega podjetja, ustanove... Pokličite Računalniški inženiring KOPA!

REFERENČNA LISTA NAJPOMEMBNEJŠIH UPORABNIKOV RAČUNALNIKOV KOPA:

ABC POMURKA, Ljubljana
ENERGETIKA, Ljubljana
ELEKTROPRENOS, Zagreb
ENERGOINVEST, Sarajevo
EGP, Škofja Loka
EGS, Ljubljana
FAKULTETA ZA STROJNIŠTVO, Ljubljana
GORENJE, Muta
HELIOS, Domžale
INA, Zagreb
JULON, Ljubljana
KOKRA, Kranj
KOMUNALA, Celje
LJUBLJANSKA BANKA, Ljubljana
LJUBLJANSKA BANKA, Kranj
LJUBLJANSKA BANKA, Celje
LEK, Ljubljana
NUKLEARNA ELEKTRARNA, Krško
PIVOVARNA, Laško
SKUPŠČINE OBČIN V LJUBLJANI
SAVA, Kranj
SVILANIT, Kamnik
TOSAMA, Domžale
TRIMO, Trebnje
UNIVERZITETNI KLINIČNI CENTER, Ljubljana
UNITAS, Ljubljana
VELANA, Ljubljana
ZVEZNI
HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD, Beograd

Računalniški inženiring KOPA p.o.
Kidričeva 14
62380 Slovenj Gradec

Prodajna enota Ljubljana
Cankarjeva 3/1
61000 Ljubljana
Telefon: h.c. 0602/42-626, 41-083, 43-481
direktor: 0602/43-482
servis: 0602/43-480
komerciala: 0602/43-759
telefax: 0602/43-758

Telefon: 061/210-919
Telefax: 061/210-916

Poslovno proizvodni prostori

SLOVENJ GRADEC: PRORAČUN JE SPREJET

MONOGRAFIJA BO

Tudi občina Slovenj Gradec ima svoj proračun. Tako se vrlim komunalcem ne bo treba več lagati, da ne morejo zakrpati kakšne luknje na cesti, češ da nimajo denarja, ker proračun ni bil sprejet. Ta primer je na zadnjem zasedanju občinske skupščine povedala gospa Joža Konečnik, Janez Komljanec pa je odločno zatrdil, da je takšna izjava s strani komunale neodgovorna in neosnovana in bo ta primer tudi preučil.

S sprejetjem proračuna je torej tudi takšnih zgovarjanj konec in začnjenja se boj za uresničevanje proračuna. Slovenjgraški izvršni svet ima svoj program letošnjega dela tudi naravnani v to smer, da bi bilo čim več postavk uresničenih. Seveda pa tudi pri sprejemanju »v drugo« ni šlo brez večjih problemov.

Na zasedanju občinske skupščine je tokrat manjkal Miroslav Garb. Ob njegovi prisotnosti bi nemara bilo več razprave tudi okrog socialnega programa. Tako pa je postavka za socialno skrbstvo »šla skozi« brez večje razprave. Izvirni prihodki za socialno skrbstvo se povečujejo za 194.879 dinarjev in skupni prihodki za socialno skrbstvo v občini Slovenj Gradec tako zna-

Ali bo v proračunu dovolj denarja, da bi obnovili še kakšno staro hišo, podobno kot graščino v Starem trgu pri Slovenj Gradcu?

šajo 6.097.560 dinarjev. Prvotno planirana sredstva za enkratne in začasne pomoči pa so se povečala od 80 tisočakov na 250.000 din. Dovolj ali premalo, pa bo pokazalo leto.

Sicer pa je predsedstvo skupščine občine Slovenj Gradec predložilo amandma k proračunu; da bi denar za delovanje strank priškrnili za petino, sredstva pa namenili za kmetijstvo, odpiranje novih delovnih mest in za socialni program. K temu amandmaju je **Feliks Knez**, prvak kmečke zveze – ljud-

ske stranke prdlagal nov amandma: oklestijo se naj tudi sredstva, ki so namenjene za izdajo monografije. Knez je razmišljal, da ima občina več od kmetijstva kot od turizma, ki po njegovem ni razvit. Takšnih projektov pa se je treba lotiti komercialno, najti enega ali več založnikov, ne pa dajati denar iz proračuna.

Temu je nasprotoval **Niko R. Kolar**, ki je predlagal nov amandma, češ da se o tem ne odloča, ampak naj skupščina razpravlja oziroma odloča le o amandmanu predsed-

stva. Glasovali so tako in drugače (po zborih in skupščina kot celota), rezultat pa je bil, da je bil **proračun sprejet z amandmajem predsedstva**. Denar, ki ga bodo v tem letu »priškrnili« političnim strankam (tega ne bo ravno veliko – okoli 174 tisočakov), bo namenjen za pospeševanje razvoja kmetijstva in za odpiranje novih delovnih mest. **Denar za monografijo torej ostaja, celotni občinski proračun pa bo letos »tehtal« 186.190.301,50 dinarjev.**

(o)

FECRO SLOVENJ GRADEC
NEDOLŽNI GREDO PRED SODIŠČE

Za okrog sto delavcev Fecra iz Slovenj Gradca, ki so na prisilnem čakanju, se še ničesar ni premaknilo z mrtve točke. Še vedno ne prejema osebni dohodkov, ki jim po zakonu pripadajo. Namesto tega dobivajo občasno kakšen dinar solidarnostnih sredstev. Vendar to so mnogo nižje vsote, kot jim pripadajo in jih tudi ne dobivajo vsi, temveč le najbolj ogroženi. Zato se delavci zavzemajo za svoje plače in ne za tovrstne socialne podpore. Zaradi krivice, ki se jim dogaja, so delavci zelo ogroženi.

Šarlota Vrhnjak, ki je prej delala v Fecru, pravi:

»Od 1. januarja lani sem na čakanju. Vmes sem mesec dni delala v Gorenju, potem pa so me razporedili k proizvodnji nožev. Predtem me niso poslali na nobene zdravniške preglede niti mi niso zagotovili varnega delovnega mesta. Tako sem do-

živela hudo delovno nezgodo: ostala sem brez dveh prstov na roki, v zgornji del noge pa se mi je zasadil nož, zaradi česar sem se več mesecev zdravila v bolnici v Ljubljani in doma. Nihče me takrat ni prišel obiskat ali mi telefoniral.

Ko sem se vrnila v službo, sem bila nekaj časa telefonistka, toda to delo, čeprav sem ga rada opravljala, so mi odvzeli in mi zagotovili, da bom delala v Nieros Metalu. Namesto tega sem dobila odločbo za čakanje. Čeprav sem se pritožila, mi ni nihče odgovoril, Vseshkozi so z nami delali protizakonito. S sodelavko sva bili ogroženi in sva rekli, da moramo nekaj storiti. K sodelovanju sva povabili Miroslava Garba, ki pa je to odklonil. Šele po daljšem pregovarjanju se nama je pridružil in organiziral sestanek delavcev Fecra, ki so na čakanju.«

Prvi sestanek je bil februarja letos, drugi pa petega marca na občini. Ker na njihova vprašanja in zahteve ni bilo odgovorov, so organizirali v aprilu protestni shod pred tovarno in blokado.

»Ko je prišel zjutraj direktor Nieros Metal Sašo Camlek v službo,« pripoveduje Šarlota Vrhnjak, »se je z avtomobilom zapeljal med delavce, ki so naredili blokado, tako da so morali odskočiti. Prišlo je do prerivanja, lahko pa bi bilo še kaj hujšega. Ne vem, kako lahko nekdo, ki je šele pred pol leta prišel v tovarno in ji še nič ni dal, odpušča ljudi z dela in sploh z njimi tako ravna.«

Blokada in protestni shod, vodil ga je Miroslav Garb, sta se kljub temu nadaljevala tisti in še naslednji dan. Šele drugi dan proti večeru, ko je v.d. direktorica Fecra Savinka Geratič odgovorila na njihova vprašanja, so z blokado prenehali. Mnogi delavci na čakanju ocenjujejo to kot napako: morali bi vztrajati vse dokler ne bi dobili osebnih dohodkov, ki jim pripadajo.

»Protestni shod in blokado smo naredili vsi delavci – sto nas je – ki smo na čakanju,« pravi Šarlo-

ta Vrhnjak. »Zato je povsem neutemeljeno pisanje novinarja Edija Prošta v zadnji številki Prepiha o Miroslavu Garbu. On je izvrševal samo naše skupne odločitve. Če je govoril pred nami ali če se je podpisal pod naše dokumente, je to naredil samo zato, ker smo ga mi pooblastili.«

Za zaključek tega spora pa je Sašo Camlek vložil tožbo proti petim delavcem, ki so na čakanju. Čeprav je odvetnik tožbo sprva umaknil, je Sašo Camlek pri njej vztrajal in obravnava bo v četrtek, 25. aprila, na sodišču v Slovenj Gradcu.

»Nedolžni gremo pred sodišče,« pravi Šarlota Vrhnjak.

Res je vprašanje, kaj bo Sašo Camlek s to tožbo dosegel. Prvi, ki so kršili zakon, so bili vodilni iz Fecra, saj delavcem niso izplačali osebnih dohodkov, ki jim po zakonu pripadajo. Tako ni samo Nieros Metal tisti, ki je pri tem doživel škodo.

Sploh pa, če delavci tožbo izgubijo, jim bo Fecro vendarle moral najprej izplačati, kar jim dolguje, da bodo lahko plačali sodne stroške.

Slavko Sušec

VSE VEČ BREZPOSELNIH ZA OPTIMIZEM NI RAZLOGOV

Vse kaže, da bodo razprave o gospodarjenju kmalu postale preteklost zasedanj občinskih skupščin, saj v sodobnem tržnem gospodarstvu občinski parlamenti z njim tudi dejansko nimajo nič. Nekateri odborniki se tega težko privadijo, kar je dokazalo tudi zadnje zasedanje slovenjgraške občinske skupščine, ki je na svoj dnevni red uvrstilo informacijo o gospodarjenju v občini v lanskem letu.

Gospodarjenje v slovenjgraški občini je v lanskem letu sicer bilo boljše kot v okolici, to je – v ostalih občinah Koroške regije, vendar so rezultati kljub temu porazni (tako **Mirko Tovšak**), gotovo pa so zaskrbljujoči. **Izguba je v lanskem letu znašala nekaj več kot 100 milijonov dinarjev**, samo Elektrodistribucija je k temu deležu prispevala več kot 45 milijonov (zaposlenih vsega 136 delavcev) ali 42,3 odstotka. Izguba občinskega gospodarstva tako v lanskem letu brez Elektra znaša okoli 60 milijonov dinarjev. Nekateri delegati so zelo jezni na tega sistemskega izgubaša, ki si ob takšni izgubi privoščijo še najvišji regres v tej občini.

Podjetja so lani imela največ likvidnostnih težav, saj se je število podjetij z blokiranimi žiro računi iz meseca v mesec večalo. Razveseljiv pa je izvoz, ki je znašal skorajda 60 milijonov dolarjev ali 100 milijonov DEM, kar je za 17 odstotkov več kot v letu 1989. Največji izvoznik je kajpak NTU Naue, ki je na tuje prodal za 29,1 milijonov dolarjev ali skorajda za 50 milijonov DEM. Bolj kot rezultati za lansko leto pa

so zanimivi letošnji trendi. Ti so negativni, **obetajo se stečaji** (tačas Fecro in dve zasebni firmi), vse večja brezposelnost itd. Lansko leto je slovenjgraška občina zaključila s 7.167 zaposlenimi, od tega 5876 v gospodarstvu, 1291 v negospodarstvu (velik delež v negospodarstvu gre na račun bolnišnice itd.). Letošnja projekcija predvideva **upad zaposlenosti za okoli pet odstotkov**, in leto naj bi v občini končali s 6808 zaposlenimi. Še vedno bodo zelo omejene možnosti zaposlovanja za mlado generacijo, saj bo od generacijskega priliva 232 mladih šolanih ljudi v domači občini lahko dobilo zaposlitev le okoli 24 odstotkov.

Marca je bilo v občini Slovenj Gradec 423 nezaposlenih, po nekaterih napovedih se bo letos ta številka povzpela na 700, po najbolj črni varianti pa na tisoč. Presežka delavcev so že napovedale firme, kot so Gozdno gospodarstvo, Tovarna meril (družba poslovnih inženiring, Les, Kovine), Lesna (Tovarna pohištva in Poslovni inženiring) ter Zila in bolnišnica.

(pk)

Kako umazane in »okrašene« so naše struge rek in potokov, gotovo ni treba posebej poudariti. V nas vseh pa je zagotovo skrb in obveza, da se teh strug temeljito lotimo, jih očistimo in iz njih odstranimo tisto, kar je pustila za seboj lanskoletna novembrska poplava in tisto, kar smo sami zmetali v struge rek in potokov. Prejšnji teden so se čiščenja struge reke Mislinje v Mislinjski dolini (na naši sliki) temeljito lotili Slovenski krščanski demokrati Slovenj Gradca. Kako je očiščevalna akcija struge reke Mislinje uspela, bomo zapisali v prihodnji številki Prepiha.

F.J.

STATVE, TAKOLE ZA SPROSTITEV

Upokojenski vsakdan lahko popestriš z marsičem, tudi tako, da zdražiš prijetno s koristnim.

Statev danes marsikdo niti ne pozna več. Blago pač prihaja iz tekstilne tovarne in kdo bi se še ukvarjal s tem, da bi ga sam tkal. A so še ljudje, ki jim prav statve izpolnijo del življenja in zapolnijo praznino, ki je nastala po odhodu v pokoj. Mednje sodi tudi **Rudi Rebernik iz Starega trga pri Slovenj Gradcu**, ki ga je moč najpogosteje najti prav za njegovimi ročno izdelanimi statvami.

»Tkanje me je privlačilo že v mladosti, ko smo tkali še doma. Vendar mi delo in obveznosti, ko sem bil še zaposlen, ni dovoljevalo, da bi se ukvarjal še s tem. A zdaj mi je v največje veselje sesti za statve in doživljati, kako mi pod rokami nastaja blago,« je pripovedoval, ko sem ga obiskal. »Čeprav me pogosto boli križ zaradi dolgotrajnega in nerodnega sedenja, me to delo vendarle sprošča.«

Delo je toliko bolj prijetno, ker ga Rudi pogosto opravlja v družbi. Družica mu je njegova žena Tončka, ki sede za kolovrat in pod spretnimi rokami iz preje nastaja volna. Domače volne seveda ni dovolj, saj je Rudi prehter in ga žena ne dohaja, a tu in tam za kak meter ali dva blaga je je vendarle dovolj.

»Presti sem se naučila že v otroških letih od svoje babice,« pojasnjuje Tončka Rebernik,

»vendar se kasneje s tem nisem več ukvarjala. Za kolovrat sem sedla spet, ko se je mož upokojil. Nekako me je pritegnilo k njegovim statvam. Kratko in malo sem želela biti koristna. Zdaj sem prav srečna.«

V Rebernikovi hiši pa je tudi sicer zelo živahno in veselo. Polno je otrok in vnukov, ki z zanimanjem spremljajo delo bice in dedija.

»Žlasti vnukinja Barbara se zelo zanima za moje delo in mislim, da bo nadaljevala tradicijo. Zdaj so časi, ko se marsikje spet vračamo k starim običajem in opravilom. Želim si, da bi se ohranilo in razširilo tudi tkanje na starih statvah,« je še povedal Rudi.

»Pa tudi preje – takšne prave ovčje – je zadnje čase spet dovolj, da bi kolovrati lahko prišli v modo,« je pridala Tončka.

In še nekaj: blago, ki nastane na Rudijevih statvah, je seveda tudi praktično uporabno in marsikateri sorodnik ali znanec nosi oblačila iz njegovega blaga. A za služka s tem seveda ni veliko. Pravzaprav niti toliko ne, da bi Rudi lahko Tončki »plačal« proizvodnjo volne.

»Pa vendar sem za svoj trud na nek način vedno dobro plačana,« je nekoliko hudomušno sklenila Tončka Rebernik.

T. Ivič

SE RADELJSKA VLADA RUŠI?

Ing. TONE MODIC PONUJA ODSTOP

Skorajda ga ni ponedeljka, da se ne bi sestala radeljska občinska vlada, ki v sedanjem sestavu dokaj kritično pretrese vsakršno gradivo, še zlasti pa, če je povezano z denarjem.

Tokrat so se lotili **osnutka delovnega programa koroškega pokrajinskega muzeja**. Zanimiva je ideja muzeja, da naj bi v Josipdolu, v bivši stavbi Ingmaga, uredili muzej glažutarstva. Beseda pa je nanese tudi na Muzej Muta – torej, bi prešel v okvir Koroškega pokrajinskega muzeja le, če ostane na Muti. Na seji smo izvedeli, da je republika pripravljena dati nekaj denarja za varstvo in obnovu kulturnih spomenikov – v občini so potrebna še dokončna dela na nekaterih cerkvenih objektih – seveda, če bo tudi občina pri tem zagotovila svoj delež.

Zaskrbijoči so podatki, ki so jih posredovali v **Poročilu dela Postaje milice Radlje**. Še zlasti narašča **mejna problematika**, kjer gre za odkrivanje ilegalnega tihotapljenja orožja in ilegalne prestopne meje. Bilo je nekaj poizkusov s strani tujcev iz Romunije, azijskih držav in s Kosa, kar 16. osebam pa je uspel pobeg.

Na področju **kršitve javnega reda** in miru se pojavlja več kršitev. Te se bolj selijo v zasebne prostore, **za 12 % so padla kazniva dejanja, uspešnejše pa je reševanje gospodarskih kriminalitet**. Zaskrbijoč je podatek, da se tudi v občini Radlje **širi narkomanija**. Miličniki so odkrili več nasadov indijske konoplje in sprožili nekaj kazenskih ovadb. **Pri prometu** (čeprav so se kazni močno povišale) je še vedno prepo-gosto prisoten alkohol.

Posebej so spregovorili še o **problematici mejnih prehodov**, še zlasti pa so dotrajani v Bistriškem jarku in na Pernicah, ki je poleti odprt trikrat na teden, pozimi pa vsako nedeljo. Te mejne prehode bo potrebno preučiti, ob novi zakonodaji pa bodo tako najbrž prešli v republiško upravljanje.

Ob obravnavi problematike **subvencioniranja stanarin** se je izvršni svet odločil, da avtomobila kot izločitvenega faktorja pri subvencioniranju ne bo upošteval. K problematiki je treba pristopiti individualno, zato pa ima vse možnosti in kompetence Center za socialno delo. Za subvencije stanarin je v proračunu občine denarja le za pol leta.

Zanimiva tema razprave izvršnega sveta Radlje je bil **razpis za zbiranje programov javnih del** v Sloveniji, kjer lahko sodelujejo s svojimi programi tudi izvršni sveti. Prijave bo Republiški zavod za zaposlovanje sprejemal do 15. maja. Pri izvedbi

javnega dela bodo izvršni sveti morali zagotavljati sredstva za izvedbo programa in stimulacijo za delavce, ostale obveznosti pa bodo pokrili pristojni republiški organi in izvajalci del. Izvršni svet Radlje je sklenil razpis poslati podjetjem, ki se ukvarjajo z infrastrukturo in krajevnim skupnostim. Programi javnih del bodo gotovo prinesli splošno družbeno korist, materialno bodo pokriti iz republike, dela pa bo veliko na cestah, pri urejanju kanalizacij, v Radljah, denimo, tudi pri izgradnji odlagališča za živalske odpadke in trupla. Nosilci del bodo iz naslova za demografsko ogrožena območja lahko dobili še dodatna finančna sredstva.

Presenečenje se je izvršnega sveta Radlje pa je bil **predlog odstopa člana izvršnega sveta, inženirja Toneta Modica**, ki je skrbel za program kmetijstva, gozdarstva in razvoja podeželja. Njegov odstop je zahtevala Kmečka zveza – Ljudska stranka Radlje, češ, da ni storil dovolj za kmečke, gozdne ceste, za ohranitev subvencij za planinsko in obmejno kmetijstvo, za urejanje problemov na področju živinoreje, niti na področju prevelikih davčnih obremenitev za kmete. Nezadovoljna s politiko Tone-ta Modica, čigar program dela so potrdili odborniki skupščine, zahteva Kmečka zveza odstop. Inženir Tone Modic pa je menil (tako tudi člani izvršnega sveta in njegov predsednik), da je program dela svojega resorja zastavil v skladu s cilji občinske politike in s svojim pogledom na razvoj, kjer je še zlasti poudaril ohranjanje kulturne identitete.

Modic je menil – **če ne more delati v skladu s svojimi stališči in videnjem reševanja problematike kmetijstva, raje odstopi s položaja**. Vse se začne in konča pri denarju, problematika gozdnih cest ni samo v pristojnosti kmetijskega ministra v občini, ampak širši slovenski problem, gre pa tudi za širši problem slovenske kmečke politike. Kaže, da zunanji odbor, torej Kmečka zveza Radlje, nasprotuje občinski politiki, brez poznavanja problematike in ciljev politike ruši stališča in razvoj, ki so bila nenazadnje sprejeta v skupščini.

Člani izvršnega sveta Radlje so sklenili, da bodo zahtevali uradno stališče predloga Kmečke zveze, vse skupaj pa bodo obravnavali tudi z vidika svoje razvojne politike. Pogovarjali se bodo o Modicevem odstopu tako na izvršnem svetu kot na seji skupščine občine, saj je Modica potrdila prav skupščina in sprejela tudi njegov program dela.

Irena Fasvald

Kar četrto stoletje je Anton Majcen iz Dravograda krtačil volno v dravograjski zadrugi, nekaj let je delal v tovarni iver-nih plošč, zdaj pa je že vrsto let upokojenec. Vendar delaven upokojenec, saj se ob Mariborski cesti še vedno vrtijo njegovi stroji za krtačenje in prejo volne. Ovc je tudi v Koroškem koncu vse več, Anton Majcen pa je dandanes celo eden redkih pre-jcev volne v Sloveniji. Menda je eden samo še na Gorenjskem – in tako nosijo v Dravograd volno iz vse SV Slovenije, pa iz Solčave, Logarske doline in od drugod.

Majcnova delavnica ob Dravi je prepojena z vonjem po volni, strojnemu olju in ropotu že kar

starih strojev. Nekateri so iz časov Avstro-ogrske, stari po sto in več let, vendar dobro služijo svojemu namenu. »Stroje je treba dobro čistiti in mazati, potem ni težav,« meni mojster Majcen, ki tudi sam popravi kakšno napako, za večjo okvaro pa mora poklicati mojstra iz Maribora.

Majcen tudi dodaja, da je solčavska ovca najboljša in daje fino volno. Tudi pohorska je kar dobra, bosanska pa daje trdo volno in jo nerad sprejme v prejo. Prvi pogoj je seveda čista volna. Mojster Majcen na leto sprede okoli 900 kilogramov volne.

(ss)

PREJEC VOLNE IZ DRAVOGRADA

TOKI V IZGUBAH

– Z ENO IZJEMO

Velik »vetrolom«, ki so ga povzročila zadnja demokratična gibanja v naši družbi, je spravil na kolena dobesedno vse obrate za kooperacijo gozdarstva.

Toki z območja gozdnega gospodarstva Maribor in Tok Radlje so pri izvršnem svetu SO Radlje že najavili svoje stečaje. Vsi Toki, Ožbalt, Lovrenc in drugi so v večjih ali manjših izgubah, častna izjema pri tem pa je **Tok Radlje**, ki je kljub pretresom zadnjega časa dobro gospodaril in je tudi leto zaključil z dobičkom.

Za ta Tok tudi trdijo, da kmetov materialno vsaj doslej ni osiromašil. Organizacijo vodi **Ing. Tone Modic** in vse kaže, da bodo najbrž imeli še največ zdrave osnove za dogovore o nadaljnjem delu v spremenjenih pogojih gozdarstva v naši družbi.

In še beseda o takimenovanem »siromašenju«, o katerem govorijo kmetje. Gre preprosto za dejstvo, da nekateri Toki preprosto razprodajajo mehanizacijo, ki so jo sicer resda sami prigosporili, vendar s sredstvi kmetov. Saj so se na kraju krajev tudi kmetje soodločali pri nakupih, sedaj pri prodaji in zapravljanju pa jih nihče nič ne povpraša.

Seveda – če bi jih, tega preprosto ne bi dovolili.

K. Valtl

Med pomembnimi dejanji pomembnih gospodov je najpomembnejši – njihov odstop.

NIKO

GREMO NA ŽUR

TEKMOVANJE MLADIH ANSAMBLOV

Zmagovalci: VINDY iz Pameč pri Slovenj Gradcu

V kulturnem domu v Radljah ob Dravi je potekalo v petek, 12. aprila, **3. tekmovanje mladih ansamblov Slovenije**. Tekmovanje je organiziral PIL iz Ljubljane, potreba po tovrstnih prireditvah pa je vzklikala med mladimi ustvarjalci pred štirimi leti.

PIL je začutil utrip mladih glasbenikov in jih pred tremi leti združil na tej prireditvi v Radljah. In zakaj ravno v Radljah? **Meta Tavčar, organizatorica tega idejnega projekta, je o tem rekla tole:** »Glasbena šola v Radljah je omogočila uresničitev želja mladih, kajti sama šola je imela tedaj že dva ansambla, ki sta se ukvarjala s to zvrstjo glasbe. Pilovci so tako prišli v Radlje in pričeli s prijetnim sodelovanjem z radeljsko glasbeno šolo. To pa je za vse izvajalce in poslušalce nekaj posebnega...«

Na tekmovanju je sodelovalo 12 ansamblov iz Slovenije in eden s Krka na Hrvaškem. Prireditev sta povezovala **Meta Ornik – Trobič** in **Robert Bogataj**. Pilovci pa so s seboj pripeljali še nekoga: prijatelja mladih, dirigenta, komponista in instrumentalista **Mojmirja Sepeta**. Prijazno je sprejel povabilo ter s svojimi dolgoletnimi izkušnjami spremljal prireditev in pomagal pri izbiri najboljših.

Za ogrevanje in zbijanje treme nastopajočim je poskrbel POP DESIGN. Zagrel je tako občinstvo

kot nastopajoče.

Komisija je na podlagi kakovosti ansambla, njihove simpatične prezentacije, originalnosti in izvajanja lastnih skladb izbrala najboljšo.

In katera skupina je bila najboljša?

VINDY iz PAMEČ PRI SLOVENJ GRADCU je bila tista, ki je osvojila prvo mesto. Na drugo mesto se je uvrstila TUMBA iz Ivančne Gorice, tretje mesto pa je pripadalo skupini GALEB s Krka.

Vzdušje na prireditvi je bilo takšno, kot ga znajo ustvariti le mladi sami; veselo in sproščeno, to pa je botrovalo tudi trajanju same prireditve. Po triumfnem nastopu so se mladi z veliko mero dobre volje in vzpodbude za nadalje razšli, posebej tisti, ki so osvojili prva mesta. Pilovci so ponovno zadovoljni odprli vse glasbene svetove mladim, se zahvalili mentorjem in staršem in pozdravili vse nastopajoče in prisotne v upanju, da se še dolga leta srečujejo v takšnem številu in čim boljšem ustvarjanju v željenem mladem glasbenem svetu.

Poslovilna želja je bila skratka takšna: Zavrtite v vaš glasbeni svet še mnoga leta, mnogo ansamblov, mnogo poslušalcev in veseljakov, predvsem pa mnogo prvakov!

Darja Kniplič
Foto: Blaž Fras

BETKA – ZVEZNA PRVAKINJA

V prejšnji številki Prepiha smo predstavili mlado saksofonistko, učenko Glasbene šole Ravne, Betko Kotnik, ki je zablestela na republiškem tekmovanju učencev glasbenih šol.

V četrtek, 18. aprila, se je udeležila tekmovanja učencev glasbenih šol Jugoslavije v Hercegovnem. Dosegla je zopet briljanten uspeh s povprečno oceno 99 točk.

Na večernem nastopu najboljših jo je občinstvo nagradilo z nadvse toplim sprejemom in vihnim aplavzom.

Čestitamo!

M.P.

ZASEBNIŠTVU SPODBUDO IN POLET

Zasebno podjetništvo in drobno gospodarstvo sicer nista tisti čudežni paličici, ki bi lahko rešili čedalje večjo krizo tudi v gospodarstvu občine Radlje ob Dravi. Vendar danes gotovo vse občine iščejo rešitve prav na tem področju. »Ker je boljše dolga desetletja tlačil zasebno pobudo, je danes potrebno tej pobudi dati določeno vzpodbudo.«

V radeljski občini so se odločili, da bodo stimulirali ustanavljanje novih podjetij in obrtnih delavnic tudi z oprostitvijo plačevanja občinskih prispevkov za družbene dejavnosti in gospodarsko infrastrukturo. Tega občinskega davka so oproščene novoustanovljena podjetja in pravne osebe s področja gospodarstva in zasebni delodajalci, ki so povečali število zaposlenih. Gre torej za prispevek za družbene dejavnosti in gospodarsko infrastrukturo, ki jih zavezanci obračunavajo in plačujejo mesečno ob izplačilu osebnih dohodkov iz bruto OD in dobička.

To je ena od spodbud za ustanavljanje podjetij in zmanjševanje brezposelnosti. Druga je gotovo **razvojni sklad za razvoj drobnega gos-**

podarstva. Na ustanovitev tega sklada se pripravljajo tudi v Radljah, denar pa naj bi ta sklad črpal iz proračunskih virov. Če bi se vrle radeljske stranke odpovedale svojih dotacij, bi se na ta račun v skladu že zbralo prvih 700 tisočakov. V Radljah predlagajo takojšnjo reprivatizacijo gospodarskih objektov in lokalov, ki jih podjetja družbenega sektorja nesmotno izkoriščajo, pospešiti pa je treba tudi preoblikovanje družbenih podjetij v zasebna.

Sicer pa je danes v občini Radlje ob Dravi skupno 48 podjetij, od tega 22 v družbeni lasti in 24 v zasebni lasti. Obrtnih delavnic je 237, v zasebnem sektorju je zaposlenih 467 delavcev, kar je več kot desetina vseh zaposlenih v občini.

(ek)

TUMBA iz Ivančne Gorice
Samo je kot najzvirnejši nastopajoči prejel nagrado: kitaro

PRED DVIGNJENO ZAVESO

S fotoaparatom na območnem srečanju gledaliških skupin Ravne '91.

V skupini Odra Pedagoške fakultete iz Maribora nastopata tudi dve Korošici, Ana (tretja z leve) in Erna (druga z leve) Mavrel s Strojne.

Glavno vlogo Evgena je v predstavi raven-
skih srednješolcev odigral Tilen Ivič.

Na sklepni slovesnosti v hotelu Merx (od leve): selektor, dramaturg SNG Maribor, Vili Ravnjak, strokovna delavka na ZKOS Metka Zobec, Mitja Šipek, ki se je gostom revije predstavil s Svetnečim Gašperjem, Janez Karlin, predsednik območnega odbora združenja iz Maribora, Stanko Arnšek, predsednik ZKO Ravne, in Mirko Angeli, tajnik ZKO Ravne.

V predstavi Karle Zajc—Berzelak in Staneta Berzelaka s slovenjgraške srednje šole »Otroci so najboljše igrače« igra kar en razred — dekleta 4.b.

Gledališka skupina slovenjgraške bolnišnice pod režijskim vodstvom Miča Mičoviča (levo) je bila na območnem srečanju edina »odrasla« skupina.

Med predstavami je bila ena, slovenjgraška srednješolska, tudi za najmlajše.

Ptujski srednješolci so se šli v predstavi »A me ljubiš« ljubezenske kregarije.

Prizorišče 34. srečanja gledaliških skupin SV Slovenije.

Helena Merkač

**KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, TZO ODOR**
o.sub.o. in z.o.j.
DRAVOGRAD, MEŽA 21
telefon: (0602) 83-441, 83-445

KOOPERACIJSKA PROIZVODNJA Z ZASEBNIMI KMETIJSKIMI PROIZVAJALCI

Smer proizvodnje:

- vzreja mladopitanih goved
- proizvodnja mleka
- proizvodnja semenskega in merkatilnega krompirja
- trgovina z reprodukcijским materialom

KOMPAS
CONTINENTAL TOURISM & TRADING

POČITNICE IZLETI AVIO-KARTE INFORMACIJE

62380 SLOVENJ GRADEC
Glavni trg 38
Phone: 0602 41-145, 41-152
Fax: 0602 42-818

*Čevljarstvo
in usnjena galanterija
Povratna prodajalna*

*Ostala ulica 1
62380 Slovenj Gradec
(0602) 43-650*

- Prodaja in izdelava čevljev (tudi po meri)
- Prodaja modnih tekstilnih izdelkov in usnjene galanterije.
- Nudimo vse vrste expresnih popravil za obutev in usnjena oblačila.

VINAG
VINARSTVO SADJARSTVO
EXPORT IMPORT P.O.

62001 MARIBOR
TRG SVOBODE 3

4 VELIKE ZLATE MEDALJE
2 ZLATI MEDALJI
ZA BUTELJČNA VINA LETNIK 1990

Pridno, marljivo in strokovno delo naših vinogradnikov, vinarjev in sadjarjev, oplemeniteno z več kot 100 letno tradicijo in izkušnjami, je obrodilo sadove. Vina pridelana iz grozdja znamenitih leg z obronkov Pohorja, Kozjaka in Slov. Goric, na katere sije sonce pod najugodnejšim kotom in dajo grozdju sladkobo in dobroto, so negovana v sodobno opremljeni kleti VINAG MARIBOR.

Vina odlikuje odlična harmonija, lepa sortna cvetica, značilna aroma, zrelost in polnost, kar vam daje popoln užitek pri poskušnji naših vin. Na teh legah zorijo tudi visokokvalitetna namizna štajerska jabolka, znana doma in v tujini.

Pred dnevi smo prejeli kar 4 VELIKE ZLATE MEDALJE ter 2 ZLATI MEDALJI za vino: MARIBORČAN, RENSKI RIZLING, SAVIGNON, TRAMINEC, ZELENi SILVANEc in BELI PINOT, na mednarodnem sejmu v Novem Sadu. Šest poslanih vzorcev, šest visokih priznanj je izjemno dober izkupiček.

Bogat sortni izbor polnitve vin letnika 1990 smo obogatili z novim vinom KERNER, križanec med modrim tirolanom (trollingerjem) in Renskim rizlingom vzgojenim na Nemškem v Weinsbergu.

Svoj jedilnik izpopolnite še z jabolkami AGRO – MARIBOR, polnimi svežine in okusa.

**Podjetje za predelavo termoplastov
PLASTIKA Pameče, p.o.
Slovenj Gradec**

Proizvaja:

- učila za vse stopnje izobraževanja
- pisala in risalne pripomočke

Nudi storitve:

- brizganje termoplastov na strojih gramature od 100 g do 6000 g
- graviranje napisov in meril v vse materiale
- risanje različnih meril v vse materiale

**Vsem poslovnim partnerjem in zaposlenim
čestitamo ob prazniku dela!**

TUS – KOSI
podjetje za proizvodnjo netkanih tkanin
Stari trg 6a
62380 Slovenj Gradec
telefon: (0602) 42-659, n.c. 43-731
telex: 33450 YU KORAF
telefax: (0602) 43-795

DEJAVNOST

Razvijamo in izdelujemo vložne materiale za oblaženo pohištvo in vzmetnice na osnovi naravnih rastlinskih in živalskih vlaken. Prednost naših proizvodov je v tem, da so izdelani iz pretežno naravnih materialov, kar omogoča našim kupcem proizvodnjo visokokvalitetnih BIO programov. Proizvajamo tudi BIO izolacijske materiale, ki zagotavljajo zdravo bivalno okolje.

PRILOŽNOST MESECA:

osebni računalnik z blagovno znamko WORNES 286-16 za hišno uporabo in poslovne namene v sestavi:

osnovna plošča ARL design
1MB RAM procesor 286-16
1,2 MB disketna enota TEAC
40 MB trdi disk Western Digital
14" monohromatski monitor, tipkovnica **samo 28.900,00**

in drugo računalniško opremo vam nudi Mladinska knjiga Slovenj Gradec in Ravne.

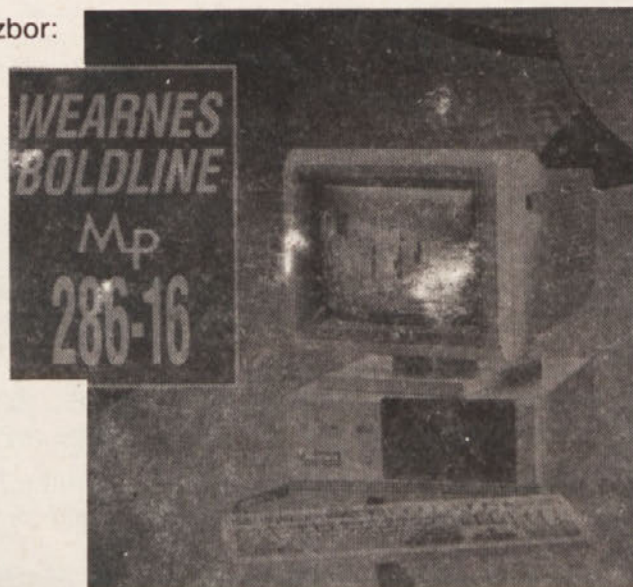
Iz svojega prodajnega programa vam lahko ponudimo širok izbor:

- birotehnične opreme
- potrošni pisarniški material
- strokovnih, poljudoznanstvenih in leposlovnih knjig
- v galeriji lahko izberete priznana dela naših slikarjev

NAŠA PONUDBA – VAŠE ZADOVOLJSTVO!

M mladinska knjiga
trgovina dd
ljubljana, titova 3
PE SLOVENJ GRADEC

0602 43 391
0602 42 071
0602 43 740
RAVNE 0602 22 791

Piše: Silvana Borovnik

Prodani ali kupljeni

Ko gre za učenje tujih jezikov, je pri Slovencih opaziti ambivalenten odnos. Makarovičeva nas je v svojih Pesmih o Sloveniji ironično ozmerjala, da »znamo vse tuje jezike«, resnica pa je (kot vedno v ironiji) ravno obratna: večina Slovencev tujih jezikov sploh ne zna, oz. zna v njih le piti in jesti.

Kadar jim to neznanje kdo poudari, pravijo: Toliko že znam, da me ne morejo prodati. Vnemarna prostodušnost torej, ki se zlasti v poslovnem svetu kaj hitro maščuje. Zaradi neznanja tujega jezika se da nemara vendarle koga prodati, nevarno pa je seveda tudi, če lahko kdo koga poceni, pod ceno kupi. Biti prodan ali kupljen, to je zdaj vprašanje. Vsakdo si lahko sam izračuna, koliko ga bo stalo neandertalsko sestavljeno poslovno pismo, koliko jecljanje, mahanje in kriljenje z rokami na poslovnem srečanju, koliko naporno prevedena pogodba. Kadar se nemarno izražamo v materinščini, se to še ne plačuje dvojno, ko pa bomo tako ravnali s tujim jezikom, nam bo neznanje kar drago zaračunano, če ne danes, pa jutri. In to tem dražje, čim slabše se bomo tega zavedali. Jezik namreč ni samo sredstvo za sporazumevanje, je tudi obleka, s katero napravim dober ali slab vtis.

Povojna politika na Slovenskem in v Jugoslaviji je bila, tako je očitno, usmerjena tako, da smo

Slovenci najbolj zanemarjali prav jezike sosedov, na katere se na primer danes najbolj gospodarsko in politično navezujemo. Med ideološko najbolj odrinjenimi je bila zagotovo nemščina. Veljala je za jezik naših sprijenih okupatorjev, obenem pa so ji npr. v primerjavi z angleščino očitali še grдото, trdoto in nespevnost. Nič čudnega seveda, nekako je bilo pač treba utemeljiti razloge za miselno enotirnost, za zaslepljenost in slepoto. Tako so se po vojni v slovenskih šolah še francoščine učili bolj pogosto kot nemščine, podobno kot v Srbiji ruščine namesto npr. slovenščine ali katerega drugega, geografsko bližjega jezika. Nikomur pa še danes ne pride na misel, da bi se tudi v »centralni Sloveniji« učil na primer madžarščine, čeprav sem sama prepričana, da njen čas že prihaja.

Ko to pišem, že slišim glasove, da delam reklamo za nemščino (se pravi za svoj vrtiček), zato naj za konec zapišem, da si tega ne bom dovolila podtakniti. Zavzemam se za učenje VSAKEGA tujega jezika, zlasti spet tudi latinščine. Ker pa bo v prihodnosti znanje enega samega premalo, naj bo med dvema, ki se jih bomo učili, vsekakor jezik naših sosedov. Sicer pa, če tega še ne veste, tudi čistokrvnih Avstrijcev, ki se z navdušenjem učijo slovensko, je vedno več. Ideoloških ovir namreč ni (bilo?) le pri nas.

Piše: Janez Praper

Prehod na tržno gospodarstvo

Mnogo reči se dogaja v zadnjih časih, toliko, da se človek kar težko znajde: svobodne volitve, politične stranke, večstrankarski parlament, osamosvajanje Slovenije in velike spremembe v gospodarskem življenju.

Gospodarjenje, poslovanje sprejemamo kot veliko krizo, kot brezizhoden položaj za številne kolektive, dejavnosti ali panoge. Težave so iz dneva v dan večje, število brezposelnih narašča, investicije so usahnile, proizvodnja upada, denarja je vse manj, perspektive kot da ni.

Vse to seveda kaže, da se časi dogovorne ekonomije iztekajo in da ponovno prevzemamo tržni način poslovanja. Ob vseh drugih spremembah prihaja v ospredje vprašanje stroškov in dobička, torej proizvodnje po taki ceni, ki jo priznava domače in mednarodno tržišče.

Za kolikor toliko uspešno spopadanje s stroški pa velja, da mora vsa proizvodnja imeti približno enake pogoje, tako velika kot majhna podjetja. Prav tako morajo biti ti pogoji usklajeni med posameznimi državami, ki medsebojno trgujejo, saj ima lahko ob enaki ceni surovin, enaki produktivnosti in enakih plačah proizvajalec, ki plača manjše dajatve državi, ugodnejši položaj na trgu.

Prav tako bodo podjetja iz svojih okvirjev izločala dejavnosti, ki za proizvodnjo niso nujno potrebne, oziroma tiste, ki jih stroškovno ne morejo zadovoljivo obvladovati. Del teh dejavnosti bo prenehal, del se jih bo preselilo drugam, določen del pa jih bo gotovo prevzelo drobno gospodarstvo.

Število enot drobnega gospodarstva se hitro povečuje, to pa bo gotovo trajalo še nekaj časa. Kmalu bo torej v našem gospodarstvu mnogo proizvodnih enot, kar je sicer dobro, ima pa tudi številne pomanjkljivosti.

Predvsem zakonodaja mora biti taka, da bo mogoč učinkovit nadzor nad zakonitostjo poslovanja, spoštovati je treba finančno disciplino ter negovati dobre poslovne navade. Pogoji poslovanja se ne smejo nenehno spreminjati, vsak, ki bo začel v podjetništvu, mora vedeti vnaprej, kje je mesto za kreativnost in ustvarjanje, kaj pa ureja država in zakon.

Strokovna pomoč bodočim podjetnikom je naslednji element, ki bi ga morali organizirati, in ponuditi prav tako združevanje v ustrezna združenja, tako po dejavnostih kakor tudi po področjih. Skratka – mnogo preveč pomembne in usodne odločitve, da bi jih lahko prepustili stihiji.

Piše: Bojan Borstner

Lenoba

Odkrili so, da ureditev, ki vzdržuje brezposelnega, podpira slabo plačana, ki priznava, da je revščina potrebna varstva in obrambe, uničuje deželo, da pomeni cokol za industrijo, nagrado za nepremišljene. Odkrili so, da je to državna naprava, ki jemlje pogum marljivim in poštenim in brani lene.

Odkrili so, da dosledno zavira kopičenje kapitala, razdira obstoječi kapital in uničuje davkoplačevalce.

Ta spoznanja so povzela iz poročila komisarjev za preiskavo o izvajanju obožnih zakonov iz leta 1833 v

Angliji. Zakaj jih navajam danes? Zato, ker preobrazbe našega gospodarstva vse preveč spominjajo na zgodnji kapitalizem. Pa ne v kapitalizem smislu, ampak in predvsem v odnosu do tistega, ki dela. Če je zgodnji kapitalizem potreboval brezposelnost, potem jih je zato, da so predstavljali stalni opomin zaposlenim – zato jim je tudi omogočil preživetje kot posameznikom – »Revež ima pravico živeti, vendar nima pravice množiti se.«

Ali se današnji položaj brezposelnih razlikuje od tistega pred stopet-

deset in več leti? Novice o stečajih (bolj ali manj načrtovanih), ki jih poslušamo iz dneva v dan, nas prepričujejo, da razlike ni. Postkomunistična revščina ni nič drugačna kot je bila zgodnjekapitalistična revščina. Obe sta rezultat zavestne opredelitve oblasti, da je potrebno spreminjati delavce in ne družbenih razmer.

Kako se da spremeniti delavce? Tako, da jim najprej odvzameš tisto, česar dejansko niso imeli nikoli – pravico odločanja v delovnih organizacijah in možnost neposrednega vpliva na sprejemanje za njih pomembnih ekonomskih usmeritev. Videz možnosti vplivanja se nadomesti s podobo »prave« demokracije, ki pa deluje razdiralno – na nivoju principa »človek človeku volk« ali »v boju za dobiček so vsi drugi moji konkurenti«.

Zato je delavce potrebno ustraševati, da ne bodo povzročali težav v procesu prisvajanja. Prisvajanje pa poteka v najbolj brezobzirni obliki, ki je iz zgodovine poznana kot prvobitna kapitalistična akumulacija. Da to ni zgolj stvar moje presoje, nam pričajo novi sloj »podjetnikov«, ki so prišli do kapitala s posebnimi procesi »lastninjenja« družbene lastnine. Pri

tem pa so bili delavci prepeljani že ni čez vodo. Še več, ne le, da niso več (so)lastniki dela družbenega kapitala, ampak so mnogi izgubili še delo.

Toda, na žalost, to še ni vse. Obeta se nam zakon o »lastninjenju«, ki bo procesu razlaščenja delavcev – kraje tistega, kar so ustvarili – na deval videz zakonitosti in predvsem »pravičnosti«. Vendar ta zakon ne predvideva delnic, ki bi jih delavci dobili brezplačno, da o upokojenčih, ki v tem trenutku predstavljajo najbolj zapostavljen družbeni sloj, sploh ne govorimo. Če k temu dodamo še »stanovanjski zakon«, potem je podoba zaokrožena.

Kaj delavcem v tem času še preostane? Morda to, da se začnejo boriti za »pravico do lenobe«, ker bodo oblastnike le na ta način prisilili v kooperativnost. Toda za tako početje je potreben zgodovinski spomin, ki pa je danes pri nas zelo, zelo redka dobrina.

Sever, jug, vzhod
– izhod

NIKO

Razstava slik Franca Boštjana

Gospoda Franca Boštjana sem spoznal že pred mnogimi leti. Pa sel sem krave, do takrat neznani možak pa je slikal moj dom na Lešah. Seveda sem mu moral prinesiti domači mošt – menda za inspiracijo. Ker pač tega nisem razumel, sem zaključil, da je verjetno žejen. Res da sem takrat jemal njegovo delo kot nekaj zabavnega, vsaj v primerjavi s kmečkimi opravili, pa vendar sem zaslutil, da pravzaprav stvar ni tako neresna; morda še bolj takrat, ko sem izvedel, da je bila slika draga. Kasneje sem v knjigah, galerijah in šolah spoznal tudi druge slikarje.

Tokrat gledamo cele cikluse njegovih slik in jih spoznavamo kot tipično Boštjanove. Naslikane so vehementno, ločimo vsako potezo, od daleč pa so vendarle večina ubrane barvne celote. Pred nami se razgrne Koroška, vse od krajine, arhitekture, do slučajnih in postavljenih tihožitij.

Ravno tihožitja najbolj odstopajo od njegovega siceršnjega koncepta, tako v barvnem kot v kompozicijskem smislu. Postavljena so v zelo zožen in nedoločljiv prostor, zlasti pa se nikjer ne pojavlja njegova tipična modrina. Nepristano pa je prisotna modra barva v vedutah in pejzažu. Lahko bi govorili celo o zaščitnem znaku Boštjanovih krajin. Ta modrina je vključena v sliko neglede na dnevni ali letni čas in če razmišljamo o neprestanem spreminjanju narave, je lahko tudi logična.

Če izvzamemo motiv, je glavna preokupacija slik – prostor. Avtor ga gradi na dva načina. Uporablja hladno topli kontrast in perspek-

S PREŠERNOM

Minuli teden smo v koroški osrednji knjižnici Dr. Franca Sušnika doživeli prijeten in intimen večer Prešernove poezije, ki ga je na svojevrsten način podala znana igralka in rojakinja Jerica Mrzel. Nekaj pesmi tega našega velikega pesnika je namreč predstavila uglasbeno kot šansone.

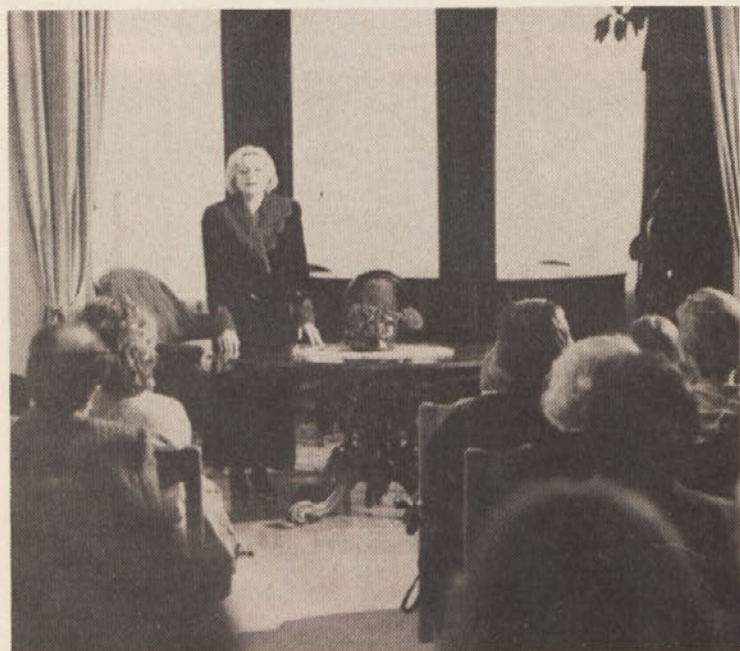
Ta kulturni dogodek je bil tolikanj bolj zanimiv, ker je Jerca – kot ji domačini ljubeče rečejo –

odgovorila na vrsto vprašanj gledalcev in pri tem povedala zlasti nekaj svojih osebnih občutij do igrilstva, poezije in kulture nasploh. Dejala je, da je igralski poklic sam po sebi zahteven in da se človek ob njem le težko ubada še s čim drugim. Menila pa je še, da bi Slovenci lahko veliko več ustvarjali, zlasti v poeziji in prozi.

(ti)

Z otvoritve razstave v Likovnem salonu na Ravnah

tivo. V smislu kontrasta so slike varianta impresionizma, perspektiva pa služi za dodatne potrditve tretje dimenzije.

Če natančno opazujemo Boštjanova dela, seveda opazimo razne stopnje in pristope. Ponekod je poteza dolga, drugod kratka in temu primerno je delovanje slik. Krajine so reducirane v detajlih, smer potez nepristano skrbi za potrjevanje naravne konfiguracije, kompozicijske točke so običajno drevesa, včasih pa tudi druge oblike.

Na razstavi vidimo tudi pejzaže iz drugih slovenskih pokrajin. Drugačnost je določljiva, saj sta klasičen kolorit in tudi poteza spremenjena. Pojavijo pa se tudi drugi izzivi, kot na primer voda. Ostaja le nebo, ki se kot vedno giblje neodvisno od motiva.

V kolikor se ob gledanju slik Franca Boštjana vračamo v preteklost, nam je žal marsičesa, kar je ostalo le na njegovih slikah-dokumentih. Njegova dela so etnografska in tudi osebne izpovedi.

Motivi nekaterih njegovih slik so že izginili, narava se je spremenila, rože so ovenele in les strohnul. Ostale pa so barve, večno nebo in današnji obiskovalci, ki ob slikah obujamo spomine in morda smo celo srečni.

P.S. Govor je tako strokoven kot tudi sentimentalni zapis, ki je nastal ob gledanju slik gospoda Franca Boštjana in spominjanju nazaj.

Benjamin Kumprej
akad. slikar

NAŠ GUSTL ŠRAJNER

Od leve: Vinko Plemen, Konrad Brezovnik, Avgust Šrajner, Anton Smolar

Z GLASBO SKOZI DESETLETJA

Kakor vse slovenske krajine, sta tudi naša štajerska in koroška že od nekdaj obdarjeni z ljudmi, ki radi veselo zapojejo in zaigrajo ter ohranjajo lepe stare kmečke običaje in navade, ki nas spremljajo skozi življenje.

Vsakemu manjšemu ali večjemu kraju je mati narava dala človeka, ki se z vsem srcem ukvarja z glasbo in se povezuje z drugimi, ki jih ta zvrst veseli. Med te ljudi bi lahko uvrstili tudi Avgusta Šrajnerja z Mute.

Kot najmlajšemu Loznikove mu sinu mu je zibelka stekla leta 1930 v Zg. Vižingi ob Dravi. Menda ga je že sam naglas vižinge vrgel med muzikante, saj je že kot šolar rad prepeval in s petnajstimi leti začel raztegovati meh. Pozneje se je pridružil radeljskemu pihalnemu orkestru, s klarinetom. Z sedemnajstimi leti se je Gustl zaposlil v tovarni na Muti ter se kmalu pridružil tamkajšnji godbi, izmenično tudi s saksofonom, kakor je pač bila potreba.

Gustl, kakor ga domačini kliče, je sodeloval s svojimi glasbili tudi s posameznimi ansambli, najdalj (dvajset let) z ansambлом PIHLER. Kot godec v ansamblu je razveseljeval svate na več kot šestih ohceti, vse tja do Ljubljane in tudi v Avstriji. Morda bo kdo rekel: »Ohcet je ohceti podobna.« Vseh spominov se res ne da uskladiščiti, nekaj izjemnejših pa se le obdrži v trajnem spominu.

»V začetnem času naše godčeve kariere sta bili glavni sredstvi

bicikel in vlak, v hribe pa je bilo potrebno povsod laziti tudi po več ur peš, z vso godčevsko kramo na hrbtu, in to v vsakem vremenu – v vročini poleti ali skozi snežne zamete pozimi, preden smo prispe-li na ženinov dom. Potem pa se je rajža nadaljevala kam na drugi ali tretji vrh po nevesto, zatem pa še k poroki v cerkev, in zopet kam daleč, kjer je bilo vse pripravljeno za bolj ali manj veselo ohcet. Ohceti delavcev so bile ob sobotah, kmečke pa ob ponedeljkih. Čestokrat smo slabo prespani rajžali z ene ohceti na drugo, torej peš z enega na drugi bolj ali manj oddaljen hrib.«

– Ob tolikšnem številu ohceti se vam je gotovo primerilo kaj izjemnega?

»Ja, spominjam se, da se je po dolgi rajži nas godcev in svatov ženin zbal zakonskega jarma ter se skril neznano kam. Potem pa nas je po dveh letih zopet prišel prosit za špilat, ko se je ženil z isto nevesto. V nekem drugem kraju pa je zgrivalo nevesto, da bi šla s trideset let starejšim moškim pred oltar. Skrila se je v sobo in si zarezala žile na rokah, da so jo komaj rešili smrti. V takih primerih je nam godcem, kot tudi svatom, ostalo globoko razočaranje, in namesto godbe ter petja se je slišal porogljiv smeh, jok, hlipanje, pa še kakšna kletvica.

No, enkrat pa se spominjam, da zaradi dolge poti (in še krepko smo zašli) nismo mogli pravočasno priti na cilj. Zbranim svatom so že godli godci, ki so bili bolj pri roki. Ko smo že bili tam, smo

sklenili, da se opravičimo ženinu, z majhnim upanjem, da dobimo skromno nagrado za dolgo pot, pa tudi odčeti se je bilo treba. Zato pa smo morali zašpilati svatom nekaj svojih komadov. V našem sestavu smo imeli tadi godca, ki sta znala zapeti in zajodlati. Svatje so začeli stikati glave in se nekaj po tistem pogovarjati. Pa pride ženin k nam, z besedami, če bi hoteli vrniti tisto nagrado, da bodo izplačali one godce, nas pa obdržali. Takrat smo bili mi prijetno presenečeni. Se marsikaj izjemnega se je dogodilo, kar ni za vsa ušesa in za kajtenge.«

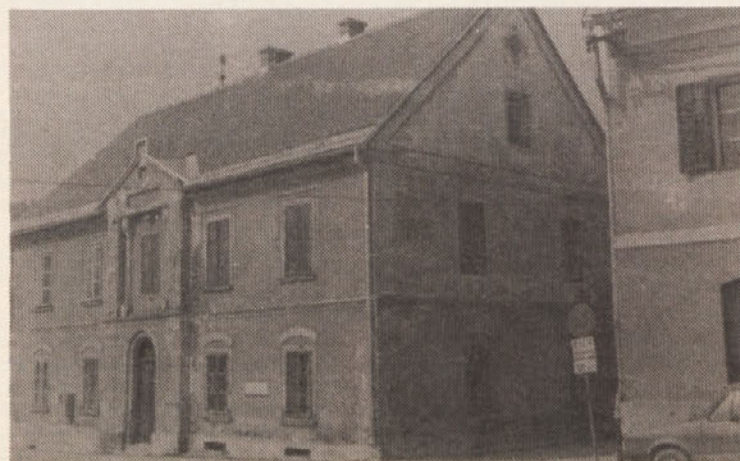
Z delom in godbeništvom je bil Gustl tako zaposlen, da mu je za vasovanje ostalo presneto malo časa, in si je kar v bližnjem Podlipju izbral za izvoljenko Pogo-revčevo Micko. V zibel mu je po-

ložila dve dečki in fanta. Ob doraščajočih otrocih sta si na spodnji Muti zgradila skromen in topel domek.

Tudi sedaj, ko se je po dvainštiridesetih letih upokojil, ne miruje. Še vedno opravlja raznovrstna dela, se ukvarja z godbeništvom ter nadaljuje z vzgojo mladega godbeniškega, vključno s harmonikarji, kar opravlja že nad trideset let. Za ves trud in plodno udejstvovanje v godbeništvu je prejel številna priznanja, jubilejne plakete in spomin-ske nagrade. Tudi zlato Galusso-vo značko.

V imenu vseh, ki ga poznamo, mu želim trdnega zdravja in še veliko uspehov na področju godbeništvu.

Ludvik Mori

KAKO SKRBIMO ZA KULTURNO DEDIŠČINO?

Prenekateri, še posebej turistični kraj, ki kaj dá na svojo zgodovino, bi bil nadvse ponosen na takšno Mohorjevo zapuščino.

Toda ta »Mohorjeva hiša« na Fari na Prevaljah danes, kot mnogi podobni objekti, kaže kaj klavarno podobo.

foto: K. Valtl

DOMAČIJSKO PABERKOVANJE

Pozabljeni Pandur

Zaman prelistavam po **monografiji Slovenj Gradca** (1980), da bi zasledil ime slikarja Lajčija Pandurja. Morda sestavljavci res niso vedeli, ali pa niso hoteli, manj bi verjel, da niso smeli, da je **v cerkvi svete Elizabete križev pot delo akademskega slikarja Lajčija Pandurja**. V tistem času je bil profesor risanja na ravenski gimnaziji. Saj je bil samo kratko na Ravnah, od septembra 1946 in do julija 1949. Na podstrešju ravskega gradu, tedanje gimnazije, je imel skromno stanovanje. Danes so v njih police s knjigami študijske knjižnice.

Bil je bolj majhen, slok, črn in takoj si vedel, da je umetnik, z elegantnimi kretnjami. Zdi se mi, da ga naš svet ni prav navdihoval, zanimivo, da ima celo študijska v spomin nanj Prekmursko pokrajino. Naslikal pa je **lik Miklove Zale**, lik žene, namenjene za razstavo v Pariz. Je baje obstala v stanovanju nekdanjega zelo visokega tedanjega funkcionarja.

Doma je bil iz Lendave, iz stare slikarske rodbine je izvir. Bil je **slikar Prekmurja**, pokrajina in življenje, senzibilnosti Cigank...

Ravne so mu vendarle ostale v spominu in rad je razstavljal v tukajšnjem **Likovnem salonu**. V času ravskega bivanja se je ob ravnateljku gimnazije dr. Sušniku seznanil s slovenjgraškim župnikom **Jakobom Sokličem**, ljubiteljem vsega lepega. To je bila naša duhovna aristokracija sožitja.

Kdaj sta se domenila Soklič in Pandur za slikanje križevega pota? Sedanji župnik mi je dal župnijsko kroniko na razpolago. Gospod Soklič je takole zapisal v njej:

»Naredil sem si načrt ves križev pot spraviti med stebre, po sedem na vsako stran. **Prof. dr. Fr. Stele** mi je potrdil misel in takoj mi je **inž. Pengov Ivan** napravil načrt za oblogo sten s hrastovino in navrh križev pot. Kupil sem hrastove deske, slike mi je naredil profesor na guštanjski gimnaziji Ludvik Pandur. Prof. Pandur je delal na načrtih in slikal skoraj vse leto, vendar delo srečno dovršil decembra 1948. Na kvaterno nedeljo, dne **19.12.1948**, je bil križev pot blagoslovljen.«

Blagoslovil ga je Sokličev prijatelj, mestni župnik Radovljice **p. Krizostom Sekovonič**. V pridigi je med drugim dejal:

»Naj bo ta križev pot spomin na težke čase 1941 do 1945 in naj bo opomin, da moramo tudi mi svoj križ voljno nositi« (iz Kronike). Tudi **v krstni kapeli** so Pandurjeve freske. V župnišču je še nekaj Pandurjevih slik (tudi eden izmed Sokličevih portretov). Pandurjeve slike krasijo marsikatero stanovanje v Slovenjem Gradcu.

Pandur je odšel v Maribor in predaval na PA, a stiki s Koroško so ostali.

Tone Sušnik

UNIČUJMO GOZDOVE
star papir je (pre)poceni

Ni še dolgo tega, kar smo povsod gledali in poslušali reklame za zbiranje starega papirja, češ, da s tem varujemo naše dragocene gozdove. Brali smo tudi članke s podatki, ko so nas, Slovence, uvrščali med tiste narode v Evropi, kjer zberejo največ te sekundarne surovine. Otroci so kar naprej trkali na vrata in spraševali po starem papirju; tako so ljudem skoraj onemogočili, da bi ga še metali v smeti ali zažigali.

Potem je vse potihnilo – nič več reklam, nič več otrok na vrata! Treba se je bilo prepričati, zakaj je tako. Izkušnja je bila poučna: Za 100 kg zvezanega starega papirja so mi na zbiralnici Surovine naračunali 26,60 din izplačila. Koliko dobiš za ta denar, ve vsak sam, koliko pa je dela in stroškov, da zbereš, zvežeš in prepelješ tolikšno količino papirja, ve tisti, ki je to že kdaj počel, pa ob taki izkušnji sklenil, da ne bo več.

Kako da je cena starega papirja tako nizka?

Surovina plačuje 40 par za kilogram že od lani, ob devalvaciji cene ni povišala. Je pa 1. februarja letos primaknila svoj lonček še država in papir obdavčila s 33,5 % davka.

Komu je to v korist in komu škodi?

Kakor so povedali na Surovini, dobijo največ starega papirja od trgovin, ki zbirajo kartonsko embalažo. Drugi najresnejši zbiralec so bili doslej otroci v šolah. **Posebno se je med šolani vsako leto izkazala osnovna šola Črna. Lani je v dveh akcijah nabrala 19 ton starega papirja.** A tudi na drugih šolah v ravnški občini so bili pridni. Izkupiček so porabili za šolske interesne dejavnosti, izlete in podobno. Včasih se je zbiranje starega papirja splačalo, in so otroci imeli nekaj od tega.

Kako je z zbiranjem papirja na šolah letos?

V Črni zbiralne akcije letos še niso imeli, pa se tudi nič kaj veselo ne pripravljajo nanjo, na OŠ Prežihovega Voranca na Ravnah so letos zbrali že 6 (šest) ton papirja, a še niso dobili plačane, na Javorniku čakajo, da se bo cena papirja in možnost dohodka povečala... Na druge šole nisem klical, a sklepam, da za zbiranje niso bolj navdušeni kot na teh.

Vprašala sem poslovodja Surovine Radlje, zakaj je cena starega papirja tako nizka in kdaj jo bodo povišali, pa me je prijazno podučil, da napačno razmišljam in sploh, da smo si z reklamnimi akcijami za zbiranje papirja in s spodbudnimi cenami zanj pravzaprav delali medvedjo uslugo. Otroke in odrasle smo navadili, da morajo za zbrani papir dobiti plačilo, namesto da bi jih učili, da je treba papir zbirati zaradi gole ekologije, kar počno v vsej Zahodni Evropi. Od tam tudi Surovina in naše tovarne papirja dobivajo odpadni papir (skoraj) zastoj. Zakaj bi ga torej domačim dobaviteljem drago plačevali, še posebej, če so to otroci!?

Sicer pa se tudi poslovodju Surovine Radlje zdi cena starega papirja prenizka (tovarna papirja njim plačuje povprečno 65 par za kilogram sortiranega in stisnjene papirja) in se firmi ta dejavnost ne splača. Še bolj pa se mu zdi neupravičen davek, ki ga je na sekundarne surovine nabila država Slovenija.

Sklep:

Kot Slovenka se zaradi mišljenja, da je tisti, kdor zbere, zveže in proda star papir ustreznemu podjetju, upravičen do primernega plačila zanj, **ne sramujem in se ne počutim zaostala za Evropo.** Delavec je vreden svojega plačila in tudi material, iz katerega bo nastala bistveno večja nova vrednost, ima svojo ceno. Tudi glede svoje ekološke osveščenosti si ne dovolim kaj reči – po svojih možnostih skrbim za okolje. Neposredna primerjava z Evropo pa se mi v zvezi z zbiranjem odpadnega papirja ne zdi upravičena, glede na to, kdo ga pri nas resnično zbira in za kaj se uporablja dohodek (če je).

In še to: Če že tovarnam papirja gre tako slabo, da starega papirja ne morejo (bolje) plačevati, zakaj potem svoje izdelke tako drago zaračunavajo? In – ali je surovina, ki prihaja naravnost iz gozda – zastoj?! Kako je torej z ekološko osveščenostjo proizvajalcev papirja? In države, ki sekundarno surovino tako visoko obdavčuje?

Mojca Potočnik

SNEŽNA UJMA

Zadnja ohladitev vremena in sneg do nižin je napravil nekaj škod tudi v kmetijstvu. V višje ležečih predelih, zlasti pa na Pohorju, je bila snežna odeja debela tudi od 30 do 40 cm. Sneg je napravil precej škode v sadovnjakih, kjer je polomil precej mladega sadnega drevja in le

tam, kjer so sneg sproti tresli z dreves, so preprečili večjo škodo. Ker pa so se po noči temperature spustile pod ničlo, je mraz napravil precej škode na ranem sadnem drevju in češnjah, ki so bile v bujnem cvetenju.

F.J.

Na pobočjih Pohorja pa smo v objektiv zajeli skupino ovac, ki so se v »kopnačah« takole pasle.

Javornik velja za nepriljudno, gradbeno še ne povsem dokončano naselje, v katerem ljudje ne prebivajo preveč radi in se ne počutijo domače.

Toda z vsemi ni tako. Nekateri so Javornik sprejeli za svoj dom in znajo tudi poskrbeti, da je v njihovem ožjem okolju prijetno. Čeprav je torej javorniško naselje kot celota še neurejeno, so vendarle dvorišča nekaterih blokov lepo urejena in zasajena s cvetjem in zelenjem.

Med njimi že nekaj let vzbuja pozornost nasad vrtnic in drugega rastlinja pred blokom št. 30, nasproti šole. Franc Obretan, stanovalec tega bloka, je poskrbel, da dvorišče pred tem vhodom cveti od vigredi do jeseni. Pred nepredvidenimi stopali je nasad zavaroval z živo mejo, ki jo prav tako skrbno neguje. Ob nji pa klopca za klepet in kratek počitek. Saj to je, kot da si doma!

Mojca Potočnik

DVORIŠČE V ZELENJU IN CVETJU

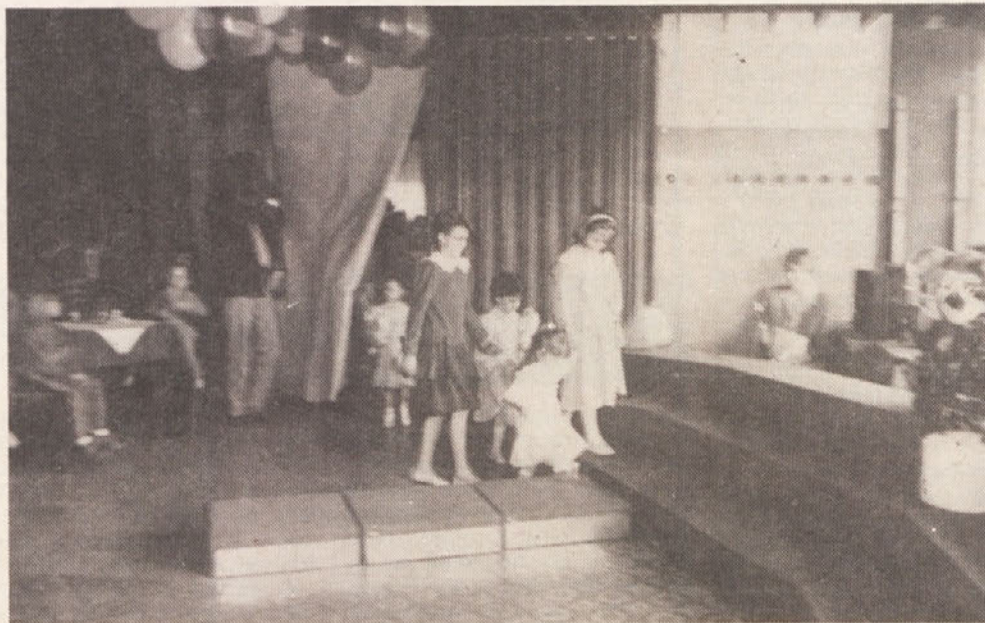
Podrto sadno drevje pod težo snega v naših sadovnjakih ob tej ujmi ni bila redkost.

V hribovskih predelih, kjer je zapadlo do 40 cm snega, so morali sneg orati kar takole z volovsko vprego.

NAMA

– Kako obleči otroka

O tem se sprašuje marsikateri roditelj, še posebno, če nima na voljo pretirano veliko denarja, da bi kupoval nove in nove obleke in obutev.

Nekaj odgovorov na to vprašanje so dali v petek, 19. aprila, v Nami na Ravnah. Otroci v starosti od treh do trinajstih let so prikazali, kako ljubki so, če se oblečejo v Naminem oddelku otroške konfekcije z izdelki izključno domačih proizvajalcev za ne pretiran (a žal za marsikoga vseeno predrag) denar. Številni obiskovalci so med modeli za vsak dan lahko videli tudi nekatere za posebne priložnosti, kot je npr. prvo obhajilo.

Otroško modno revijo v Nami si je zamislila in jo izpeljala aranžerka Damjana Klančnik. Za prvič ji je kar dobro uspelo in mladim manekenkam in manekenom tudi. Za kulturni priokus tudi. Za kulturni priokus je poskrbela plesna skupina Step pod vodstvom Urše Podgoršek. Upati je, da to ni zadnja prireditev te vrste niti v Nami niti na Ravnah.

Mojca Potočnik

Nesreča na Vratih

MI V PROMETU

Vsi podatki, zlasti prepogoste prometne nesreče, kažejo, da smo Korošci kar rojeni za prave dirkače, da znamo voziti tudi z dodatkom najrazličnejših vrst alkohola in najbrž bomo imeli na večno tudi najslabše, najbolj odslužene avtomobile v Evropi.

Tudi zadnjih štirinajst dni je na naših cestah kar preveč pokalo. Neko terensko vozilo je domalo podrlo trgovino na Gortini, huda je bila prometna nesreča pri Podlipju, grdo se je obrnil (in srečno odnesel) voznik na Vratih in podobno.

Po cestah kot ose brzijo mopedisti in drugi »isti« z močnejšimi motorji. Vmes mladi kolesarji, saj je vendar treba preizkusiti čez zimo nabrane moči.

Potem pa se Korošci že kar jezimo, da nikjer na svetu ne vidite na cestah toliko policajev kakor pri nas. Sploh pa sedaj, ko imamo vsekakor evropske kazni – vsaj z eno nogo smo stopili v Evropo.

Kakorkoli že, mladi in manj mladi Korošci, tudi sami se bomo morali potruditi, da bo takšnih slik čimmanj.

-kv

PRVI REZULTATI POPISA 1991 V OBČINI RAVNE NA KOROŠKEM

V dneh od 1. do 15. aprila je potekal popis prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev.

Delo na terenu je potekalo uspešno in brez večjih problemov, popisovalci pa so bili, razen pri redkih izjemah, sprejeti prijazno.

Koliko so podatki točni, presodite sami, primerjate pa jih lahko tudi z rezultati popisa iz leta 1981.

	Štev. preb.		Štev. gosp.		Štev. stanovanj	
	1981	1991	1981	1991	1981	1991
Ravne na Kor.	10.258	13.002	3.195	4.167	3.092	4.143
Prevalje	7.354	6.299	2.171	2.045	2.232	2.094
Mežica	4.198	4.248	1.275	1.450	1.265	1.407
Črna na Kor.	4.111	3.950	1.264	1.295	1.305	1.308
SKUPAJ:	25.921	27.499	7.905	8.957	7.894	8.952

Policajska kontrola pri Vuzenici

RAZCEPLJENA RESNICA

V tem članku bi vam rad opisal tri pritožbe, predvsem delavcev, ki pa jih jaz razlagam drugače, kot so slišati. Pred nekaj dnevi sem srečal prijatelja in stekel je pogovor. Zaenkrat je še zaposlen, tako vsaj pravi, toda že se je močno pritožil. Kot vem, stanuje v bloku. Ima garsonjero, in tam živi z družino, žena ne dela, ker je na čakanju, imata pa dva otroka. Plačo ima možakar dokaj slabo, dajatev v bloku so pa dokaj velike. Meni je zaupal: če poplača vse stroške, mu komaj ostane za hrano.

To je na žalost resničen primer, ki pa ni edini. Spomnil sem se pa takoj na opazko, ki sem ji velikokrat priča, saj delam v »MARKE-TU«, kjer je tudi kuhinja z dobrimi malicami in kjer malicajo številni zaposleni v okolici. Opazil sem velikokrat, koliko na pol snedene malice gre v nič. Koliko kruha se vrže v stran na pol poje-denega in koliko pol pojedenih malic pojejo prašiči tistih, ki odpadno hrano vozijo domov.

Kaj sledi iz tega: na eni strani že lakota, na drugi strani lahko-miselno razsipavanje s hrano. Mi-

slim pa, da se po vseh menzah, hotelih in gostilnah, kjer je mogoče dobiti topel obrok hrane, dogaja isto. Zadeva je vredna premi-sleka.

Drugi primer je čisto drugačen, vendar se na žalost spet dotika predvsem delavca. Pred kakšnim dobrim mesecem sem govoril s prijateljem. Pogovor današnjih dni vedno steče o plači in življe-nju. Pa sem ga tudi jaz vprašal, kako mu gre. Ves jezen, da sem ga prav to vprašal, mi je le odgovoril. Izvedel sem, da je dobil plačo v plačilnih bonih in ima le za živila v »KOLINSKI«. Hotel sem ga po-tolažiti in sem mu rekel, da je to še vseeno bolje, kot da sploh ne bi dobil plače, kot se tudi dogaja. Rekel mi je nekaj, kar mi je čisto zaprlo usta in željo po nadaljnjem spraševanju. Dejal je namreč, da je s prehrano res preskrbljen, ne more pa z boni plačati elektrike, vode, odvoza smeti, toplovoda, in seveda še dodatnih dajatev, ki so ga težile. Nisem ga vprašal, kako je vse to rešil, ker bi ga verjetno bolj ujezil kot potolažil. Tudi o tej zadevi, ko so delili plačo v obliki bonov, ni razmišljal nihče.

Tretja pritožba ali resnica da-našnjega dne je seveda mnogo krajša od prvih dveh, je pa tudi potrebna premisleka. Zelo star delavec »FECRA« mi je dejal, (ko sem ga srečal po tisti stavki, ki je bila pred kratkim), da je v tej to-varni pustil dvajset let trdega de-la predvsem v obratu kovačnice, zdaj, ko bi pa moral za trud dobi-ti neko nagrado, čaka doma, kaj se bodo zmenili o njegovi in o usodi drugih predpostavljeni. Žalostna zadeva, vendar na žalost zelo res-nična. Se bo našel genij, ki bo rešil tudi te zadeve? Zlatko Škrubej

MESNINA OTIŠKI VRH

nudi svojim cenjenim kupcem prvomajsko praznično ponudbo svojih mesnih izdelkov za 30-40 % nižjih cenah v vseh svojih prodajalnah.

	CENA - DIN/kg
- Mežiška klobasa	50,00
- Posebna salama	57,00
- Prekajena šunka BK	129,00
- Prekajen kare	105,00
- Prekajeni vršički	70,20
- Budjola	230,00
- Suha mesna panceta	99,00
- Koroška goveja salama	181,00
- Slanina sveža mleto	10,00
- Juneča - svinjska jetra	15,00

v svoj prodajalni DISCONT v Otiškem vrhu vas poleg tega presenečamo z ugodno ponudbo mlečnih sirov, sadnih sirupov in vin.

TUDI ČE 1. MAJ PRAZNUJETE DELOVNO, NAJ VAM NAŠA PONUDBA POCENI POPESTRI JEDILNIK.

DE PROFUNDISOV PRAZNI ČAJ

HOTEL KOROTAN PORTOROŽ (066) 73 050

PORTOROŽ cenik jedi · pijač

II. VINA	DIN
1. zaščiten vina 1/1	
2. domače vino 1/1	
3. buteljke (ŠTARJERSKA)	
4. buteljke (POREŠKA)	
5. barbera	
6. peneča vina	
7. arhivsko	
8. vermut, martini (1 dol)	
III. NARAVNO ŽGANJE (0,05 l)	
1. viljamovka	
2. pleterska slivovka	
3. pleterski brinjavec	
4. vinjak	
5. naravni brinjavec	
6. travarica	
7. sadjavec	
8. napoleon	

PRIJETNO BIVANJE • DE PROFUNDIS d.d. Korotška cesta 14, 62300 Ravne na Koroškem

HOTEL KOROTAN PORTOROŽ (066) 73 050

PORTOROŽ cenik jedi · pijač

IV. OSTALE ŽGANE PIJAČE (0,05 l)	DIN
1. loco roža	
2. brandy domači	
3. cynar	
4. encijan	
5. gin	
6. pelinkovec	
7. rum	
8. vodka domača	
9. stara slivovica	
10. casisat	
11. wechia	
12. kiwi	
13. stock	
14. whisky-uvos	
V. PIVO	
1. Laško 0,50 l	
2. Premium 0,33 l	
3. točeno 0,50 l	
4. točeno 0,30 l	

PRIJETNO BIVANJE • DE PROFUNDIS d.d. Korotška cesta 14, 62300 Ravne na Koroškem

De Profundis je podjetje, ki se bi rado šlo turizem v hotelih Rimski vrelec in Korotan Portorož. Image so si začeli ustvarja-ti tudi z različnimi propagandnimi teksti. Med nje sodi tudi cenik jedi in pijač, ki je tu predstavljen. Če bi šlo za dopis s tip-karskimi napakami ali podobno, bi bila za-deva še razumljiva. Ker pa gre za tiskano zadevo, namenjeno gostom, tudi tujim, pa je vsega grajanja vredna. Toliko slovnič-nih, stilnih ter drugih napak še nikoli ni-smo videli napisanih na jedilnem listu ali vinski karti lokala, ki naj bi bil hotel. In ta hotel ima ambicije razvijati turizem na strokovni ravni.

Res da najbolj zbode v oči jezik in take napake, kot so brinjavec, sadjavec, slivovi-ca nemsto slikovka, da o čisto navadnem viskiju, pisano v angleščini brez h, sploh ne govorimo. Kljub temu pa slovenščina in gramatika še zdaleč nista osnovni pro-blem. Problem je v strokovnosti predsta-vitve liste jedi in pijač. Takšna strokovnost bi bila opravičljiva kvečjemu za najbolj zaribanega gorjanca, ki se gre kmečki tu-rizem, pa namesto viski napiše vinski.

Prikazani cenik je samo eden od doka-zov, da smo se resnično lotili razvoja tu-ristično-gostinske dejavnosti na podjetniški način.

Janko Dežman

Nihče v današnji šoli ni zadovoljen. Učitelj se počuti preveč odgovornega, utesnjene in včasih nemočnega. Učenec je preobremenjen in ponavadi nezainteresiran, apatičen. Starši od šole pričakujejo preveč, oziroma ji dajejo otroke v popolno oskrbo in pričakujejo najboljše rezultate. Širša družba pa tako ali tako od šole ne pričakuje ničesar. Kajti, če bi bili njeni nameni poštene, potem bi morala dati šolam več avtonomije, več prostora in ji tudi zaupati. Seveda pa več svobode pomeni tudi več odgovornosti.

Približati šolo učencu

Doslej so bili učitelji lutke, ki so jih premikali sem ter tja, pač gledena trenutno politično klimo. Govorili so jim, da morajo vzgojiti vsestransko razvito osebnost učenca, obenem pa so bili sami nesvobodni. Predpisane so bile metode, vsebine in obnašanja. Prav tako so vcepili vanje nerealna pričakovanja in zahtevali od njih, naj bodo nezmotljivi, razumevali, vedno objektivni, ... IDEALNI UČITELJI.

Spomnim se časa, ko sem predsedel v šolskih klopih. Moram priznati, da mi je bilo včasih prijetno, vendar pa sem se šele kasneje zavedel, da imam tudi sam glavo in da ni nujno, da je vedno tako, kot so me učili (na vseh stopnjah šolanja). Posledica tega je, da sem začel misliti s svojo glavo zelo pozno.

Dajmo možnost mladim, da jim ne bo treba čakati tako dolgo na svoje misli. Poznam veliko dobrih učiteljev, ki so pripravljeni delati in se ne bojijo sprememb. Marsikateri so to že dokazali s svojimi dobrimi rezultati. Vrnimo učitelju spoštovanje do svojega poklica.

Zadnja leta je čutiti, da so nas nekoliko spustili z vajeti (upam, da ne samo za eno poletje). V šolah je veliko inovacij in ena izmed teh je tako imenovani INTEGRIRANI POUK. To je pouk, ki ni vezan na en sam predmet in čas, to je pouk, pri katerem se učne teme obravnavajo interdisciplinarno in ni odvisen samo od učitelja, temveč od želji in interesov učencev.

Imeli smo srečo, da je naš ravnatelj sprejemljiv za inovacije, pa tudi Zavod za šolstvo nima nič proti, prav nasprotno.

Na začetku so bili marsikateri v kolektivu skeptični. Bilo je veliko naporov s strani učiteljev – inovatorjev, ki so se borili s kolegi in sami s seboj, s svojimi predsodki.

Sedaj, dve leti po začetku, so skoraj vsi učitelji razrednega pouka sprejeli elemente integriranega

pouka in ga vnesli v svoje razrede. Seveda je še veliko vprašanj in dilem, premika pa se le.

Da ne bom krivičen, mnogi učitelji so že leta in leta delali na tak način (podružnične šole...), samo da niso vedeli, da se temu reče integrirani pouk.

Mislím, da je pri tem najvažnejše, da se spremeni odnos med učitelji in učenci. Učenci morajo postati aktivnejši pri izbiri učnih vsebin, učitelji pa jim morajo pri tem bolj zaupati. Seveda pa to ne pomeni, da se vse prepusti učencem in staršem. Učitelj mora biti us-

merjevalec in mentor učencu, drugače bi šli v drugo skrajnost.

Mnenja sem, da bi morali pustiti šolam, da iščejo svoje poti s pomočjo Zavoda za šolstvo, Univerze, ... Učitelju bi morali zaupati in mu pomagati, da bi vztrajal. Družba pa se mora zavedati, da brez dobre šole ni napredka.

Za konec še nekaj o štipendiranju. Nedopustno je, da segremo socialno diferenciacijo pri pridobivanju znanja (čeprav se zavedam, kaj prinaša tržno gospodarstvo). Veliko mladih sposobnih otrok se ne bo moglo šolati. Tako bo znanje postalo zopet privilegij bogatejših in ne nujno sposobnejših.

Zlatko Triller
OŠ Prevalje

USTANOVITEV DRUŠTVA

V soboto, 6.4.1991, smo se zbrali v hotelu Merx na Ravnah vsi rejniki in rejnice ter ustanovili društvo REJNIC IN REJNIKOV RAVNE NA KOROŠKEM.

Povabili smo predstavnike raznih strank, novinarje in tudi predstavnike rejniškega društva iz Domžal, od katerih pričakujemo, da bodo na tak ali drugačen način prispevali k dobremu delu našega društva. Namen njegove ustanovitve je, da bi z različnimi strokovnimi predavanji in z drugo pomočjo uspeli dobro vzgajati otroke brez staršev, ki so sedaj popolnoma naši.

Ne vemo še natančno, od kod bomo lahko dobili kakšna sredstva, da bi lažje delali. Mi sami bomo prispevali, čeprav je to malenkost. Zato bi povabili vsakogar od vas, dragi bralci, k sodelovanju, da na kakršenkoli način pripomorete k našemu nadaljnjemu delu.

Tudi plan dela smo si začrtali. Upamo le, da nam ga bo uspelo uresničiti.

Vse rejnice in rejniki menimo, da bomo tako povezani zmogli svojo težko nalogo in omogočili otrokom čim lepše življenje ter dobro vključitev v našo družbo. Pri tem imamo v mislih pregovor: »V slogi je moč«.

Rejnica:
Tilka Konečnik

SGP KOGRAĐ DRAVOGRAD
**GRADBENO
PODJETJE**
d.o.o.
SLOVENJ GRAD EC

ŠPENGER

UVOZ–IZVOZ, TRGOVSKO IN STORITVENO
PODJETJE, d.o.o.

– Prodaja elektromateriala ter servis hladilnih naprav

Mariborska cesta 106, Dravograd
Telefon: 0602 83-010
Telefax: 83-010

prevent

zagotovljeno zadovoljstvo

PREPIH
vam objavi
mali oglas
zastonj!

PRODALNA BABY
Ozka ulica 4
Slovenj Gradec

odprto:
9–12 ure
15–20 ure

BOGATA IZBIRA OBLAČIL
ZA MLADE, MLAJŠE IN
NAJMLAJŠE.

**BABY JE ZARADI VAS,
SPOZNAJTE NAS!**

ČESTITAMO
OB PRAZNIKU!

50-LETNICA OF

V tem letu mineva 50 let od ustanovitve OF in vstaje slovenskega naroda. Kljub časovni oddaljenosti je prav, da se ponovno spomnimo na prelomni mejnik slovenskega naroda in ocenimo zgodovinske vrednote z današnjimi pogledi. Množičnost odziva in skupno nastopanje strank in gibanj v boju za osvoboditev dajejo takratnim dogodkom posebno težo, ki presegajo ideološke razlike in opredeljujejo samobitnost in suverenost slovenskega naroda.

Odbor za pripravo programa 50-letnice OF je mnenja, da je potrebno preseči stereotipne proslave in prireditve, ki vključujejo ožji krog enako mislečih in se je v programu zavzel za aktivnosti, ki bodo brez ideoloških prizvokov obudile spomin na takratne razmere in usodo slovenskega naroda. Menil je, da je potrebno takratne dogodke aktualizirati z današnjimi razmerami, ko se slovenski narod bori za samostojnost in suverenost.

Na podlagi sklepa Predsedstva Skupščine občine Slovenj Gradec je Odbor za pripravo programa aktivnosti za obeležitev 50-letnice OF

v sestavi: Peter Petrovič, Ciril Slemenik, Franjo Murko, Jože Zorman, Slavko Slemenik in Marjan Lenasi določil naslednji

PROGRAM

RAZSTAVE:

1. »PO SILI VOJAK«

– razstava Muzeja revolucije Celje, ki prikazuje obvezno vključevanje slovenskih fantov v vojsko. Razstava bo na ogled od 1.5. do predvidoma 15.6.1991 v prostorih Koroškega pokrajinskega muzeja Slovenj Gradec.

2. »NASTANEK IN RAZVOJ OF NA KOROŠKEM«

– Premična razstava Koroškega pokrajinskega muzeja Slovenj Gradec, ki prikazuje zametke OF na Koroškem (del stalne razstave Koroškega pokrajinskega muzeja Slovenj Gradec). Razstava bo na ogled na različnih lokacijah koroških občin.

SREČANJA:

1. Srečanje bivših političnih zapornikov, internirancev in izgnancev.

2. Tradicionalno srečanje vojnih in vojaških invalidov za prehodni pokal 14. divizije.

3. Zveza vojaških starešin Šmartno

pri Slovenj Gradcu bo organizirala tradicionalni pohod ob spomenikih NOB.

4. Srečanje borcev V. prekomorske brigade v Slovenj Gradcu.

5. Tradicionalni pohod borcev in občanov k Jesenku nad Pamečami – v spomin na borbo Zidanškove brigade.

PREDAVANJA IN POGOVORI:

1. Predavanje dr. Milana Ževarta na temo »KAJ SE JE RES DOGAJALO NA OBMOČJU SLOVENSKE ŠTAJERSKE V ČASU DRUGE SVETOVNE VOJNE«. Predavanje bo v petek, 15.3.1991, ob 17. uri v prostorih muzeja.

2. Predavanja po osnovnih šolah v občini in na Srednji šoli Edvarda Kar-

delja Slovenj Gradec na temo: PO-MEN OF ZA SLOVENSKE NAROD.

3. Kontaktna oddaja na Koroškem radiu na temo: »ZAMETKI OF NA KOROŠKEM« – oddaja bo predvidoma potekala v studiu Koroškega radija 25.4.1991.

DRUGO:

1. Udeležba občanov občine Slovenj Gradec na osrednji proslavi 50 obletnice OF v mestu Ljubljana.

2. Osrednja kulturna prireditev v mesecu aprilu 1991, posvečena 50. obletnici OF.

3. Izvedba natečaja – najboljši spis v občini na temo: »MIR IN VOJNA« na osnovnih šolah in Srednji šoli Edvarda Kardelja Slovenj Gradec.

Stanko Hovnik

KOLEKTIV

KOMPAS HOTELI

SLOVENJ GRADEC

ČESTITA OB PRAZNIKU DELA

IN PRIPOROČA OBISK V SVOJIH GOSTINSKIH ENOTAH–

- RESTAVRACIJA HOTELA KOMPAS
- RESTAVRACIJA HOTELA POHORJE
- PIZZERIA
- GOSTILNA DOM

Prijetno dopoldne

Sobotnega dopoldneva varovanci doma starostnikov še dolgo ne bodo pozabili. V počastitev materinskega dne so jim mladi krščanski demokrati Mislinje in Šmartnega priredili pester kulturni program. Ob sodelovanju članov stranke v Mislinji jim je uspelo vsakega varovanca tudi obdariti z vrečko peciva, čestitko in šopkom pomladnega cvetja. Gajenost poslušalcev v dvorani in

varovancev v sobah, ki so priklenjeni na posteljanas je prepričala, da smo bili dobrodošli in da si takih obiskov, ki jim prinesejo mladost, sproščenost in veliko veselja zelo želijo.

Hvala osebju doma in gospodu direktorju Borovniku, da so nam omogočili ta neposreden stik z varovanci doma.

Marija Rotovnik

KOROŠKO DRUŠTVO ZA CEREBRALNO PARALIZO

VABI NA

VELIKO PARADO DOMAČE GLASBE

Nastopajo:

- ALFI NIPIC S SVOJIMI MUZIKANTI
- ANSAMBEL MARELA
- ANSAMBEL NAGELJ
- ANSAMBEL TONIJA VERDERBERJA
- VOKALNI KVINTET AJDA
- ANSAMBEL SLOVENIJA
- ŠTIRJE KOVAČI
- BRATJE IZ OPLOTNICE
- CELJSKI INSTRUMENTALNI KVINTET
- ŠTAJERSKIH SEDEM
- FRANC KOŠIR
- IVAN KRAMBERGER
- MITJA ŠIPEK
- IRENA FASVALD
- JOŽE GALIČ

VSI NASTOPAJOČI SO SE ODREKLI HONORARJU V KORIST DRUŠTVA.

ŠPORTNA DVORANA SLOVENJ GRADEC,

17. 5. 91 ob 20. uri

BIO HUKOLLI

CVETLIČARNA

SADJE, ZELENJAVA – SLOVENJ GRADEC

Dobrodošli v vedno prijaznem okolju.

Če še danes ne veste,
kam po cvetje,
vas prirčno pričakujemo.

TP ZILA SLOVENJ GRADEC

se priporoča za nakupe v svojih prodajalnah v SLOVENJ GRADCU, v ŠMARTNEM in v MISLINJI.

ČETRTEK 25.4.: 11.00 Pozdrav. 11.15 Horoskop. 11.30 Kupujte z nami. 12.00 Listamo po časopisih. 12.30 Danes na Koroškem. 12.45 Kultura vabi. 13.00 Glasbeni magazin. Ritmo Loco. 13.30 Obvestila I. 14.30 Koroški razgledi. 15.00 Popoldne na Koroškem radiu. 15.30 Dogodki in odmevi. 16.00 Tema: Takt-promocija, 50 let OF. 18.00 Oddaja za mlade, Yu rock vibrator. 19.00 Obvestila II. 20.00 Povedano po nemško. 20.15 Nasvidenje in Sky Radio.

PETEK 26.4.: 11.00 Pozdrav. 11.15 Horoskop. 11.30 Kupujte z nami. 12.00 Listamo po časopisih. 12.30 Danes na Koroškem. 12.45 Kultura vabi. 13.00 Glasbeni magazin. Novosti iz diskoteke Jolly 13.30 Obvestila. 14.30 Koroški razgledi. 15.00 Nasvidenje.

SOBOTA 27. 4.: 8.45 Povedano po nemško – ponočev. 9.00 Pozdrav. 9.15 Horoskop. 9.30 Obvestila I. 10.00 Kupujte z nami. 10.15 Športni kašpot. 10.30 Koroški razgledi. 10.45 Kultura vabi. 11.00 Marjanca. 12.30 Čestitke in pozdravi. 13.30 Obvestila II. 15.00 Popoldne na Koroškem radiu. 15.30 Dogodki in odmevi. 16.00 STAVIM DA. 18.00 Ljutrca 7 naj, naj. 19.00 Obvestila III. 20.00 do 24.00 Nočni klub Koroškega radija. Ljutrca 3x3... 00.00 Nasvidenje in Sky Radio.

NEDELJA 28. 4.: 8.45 Povedano po nemško – ponočev. 9.00 Pozdrav. 9.15 Horoskop. 9.30 Obvestila I. 9.45 Rezervirano za kmetijstvo. 10.00 Koroška kronika. 10.15 Pismo iz zamejstva. 10.30 Vesti. 10.45 Kultura vabi. 11.00 Nasvidenje. 12.30 Čestitke in pozdravi. 13.30 Obvestila II. 15.00 Nasvidenje.

PONEDELJEK 29. 4.: 11.00 Pozdrav. 11.15 Horoskop. 11.30 Kupujte z nami. 12.00 Listamo po časopisih. 12.30 Danes na Koroškem. 12.45 Kultura vabi. 13.00 Glasbeni magazin. Vi izbirate. 13.30 Obvestila. 13.40 Hit tedna. 14.30 Koroški razgledi. 14.40 Športni pregled. 15.00 Nasvidenje.

TOREK 30. 4.: 11.00 Pozdrav. 11.15 Horoskop. 11.30 Kupujte z nami. 12.00 Listamo po časopisih. 12.30 Danes na Koroškem. 12.45 Kultura vabi. 13.00 Glasbeni magazin. Zaplešite z nami. 13.30 Obvestila I. 14.30 Koroški razgledi. 15.00 Popoldne na Koroškem radiu. 15.30 Dogodki in odmevi. 17.00 Potopiš dobiš. 18.00 Ljutrca 7 naj, naj. 19.00 Obvestila II. 20.00 Povedano po nemško. 20.15 Nasvidenje in Sky Radio.

SREDA 1. 5.: 11.00 Pozdrav. 11.15 Horoskop. 11.30 Kupujte z nami. 12.30 Danes na Koroškem. 12.45 Kultura vabi. 13.00 Glasbeni magazin. 13.30 Obvestila. 13.40 Hit tedna. 14.30 Koroški razgledi. 15.00 Nasvidenje.

ODPRTI TELEFON ZA OTROKE IN ODRASLE V STISKI

(0602) 23-399, 23-004

SREDA: 17.–19
PON.–PETEK: 12.–13.
POD ŠIFRO »PRIJATELJ«

Naročilnica

Do preklica naročam tednik PREPIH

Ime in priimek _____

Kraj in poštna št. _____

Naslov _____

Podpis _____

Naročilnico pošljite na naslov: Uredništvo Prepiha, 62390 Ravne na Koroškem, Čečovje 5. Naročnino bomo obračunavali dvomesečno vnaprej.

dežurstva

DEŽURNI ZDRAVNIKI

Ravne na Koroškem (tel. 21-211): za oba dežurna okoliša (Ravne – Prevalje in Mežica – Črna) je dežurstvo urejeno ponoči, ob koncu tedna pa od sobote, od 13. ure, do ponedeljka, do 6. ure.

Slovenj Gradec (tel. 41-031, int. 417): dežurstvo je urejeno vsak dan ponoči, ob koncu tedna pa od sobote, od 14.30, do ponedeljka, do 7. ure.

Dravograd (tel.: 83-351): ves teden je dežurna **dr. Mira Skralovnik**.

Radlje ob Dravi (tel.: 71-121): od sobote od 14. ure do ponedeljka do 7. ure je dežuren **dr. Ivica Kralj**.

ZOBOZDRAVSTVENA ORDINACIJA

Za Ravne na Koroškem, Dravograd in Radlje ob Dravi je organizirano zobozdravstveno dežurstvo ob nedeljah in praznikih v Zdravstvenem domu Dravograd.

V soboto je od 7.–12. ure dežurna **dr. Lidija Perič**, v nedeljo pa **dr. Marija Pratnekar**. Tel. 83-351.

V Slovenj Gradcu je dežurstvo urejeno ob nedeljah in praznikih od 8. do 10. ure. Tel. 41-031.

VETERINARSKÉ POSTAJE

Telefonske številke veterinarskih postaj (informacije o dežurnih veterinarjih so stalne):
Dravograd: 85-079, Radlje ob Dravi: 71-167, Slovenj Gradec: 41-187, Prevalje: 31-340.

LEKARNE

Ravne na Koroškem (tel. 22-292): ob delavnikih je lekarna dežurna od 20. do 22. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 12. in od 18. do 20. ure.

Slovenj Gradec (tel. 41-112): ob delavnikih je lekarna dežurna od 19.30 do 21.30, ob nedeljah in praznikih pa od 8.30 do 11. in od 16. ure do 21.30.

Radlje ob Dravi (tel. 71-115): ob delavnikih je lekarna dežurna od 20. do 22. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 12. in od 18. do 22. ure.

BENCINSKE ČRPALKE

V soboto, 27. aprila, sredo, 1. maja in nedeljo, 5. maja, bodo dežurne bencinske črpalke Petrola na **Prevaljah, Slovenj Gradcu – Francetova ul., Muti in Dravogradu**. Črpalke na **Ravnah, v Slovenj Gradcu – Celjska ul.**, na **Muti in Dravogradu** bodo odprte v nedeljo, 28. aprila, in v četrtek, 2. maja. Črpalke v **Radljah** je ob nedeljah in praznikih zaprta.

mali oglasi

DRAGI METKI BEDENIK želi vse najlepše ob rojstnem dnevu prijateljica Alenka.

NAŠI 80–LETNI mami, pomoči in družbe potrebni upokojenki iz Slovenj Gradca iščemo primerno prijateljico za skupno gospodinjstvo na njenem ali vašem domu. Tel.: (0602) 83-213.

PC XT (AMSTRAD) z miško in otroško sobo – ugodno prodam. Tel.: 83-424 - popoldan.

KOKOŠI nesnice, stare 1 leto, primerne za zakol ali nadaljno rejo lahko kupite od 27. 4. dalje na kmetiji Lužnik v Trbnjah.

VELIKO KRESOVANJE! V Žerjavu 30. 4. 1991 ob 18. uri, kres bo zagorel ob 20.30. Za veselo razpoloženje bo poskrbljeno!

PRODAM rabljeno, raztegljivo, okroglo kuhinjsko mizo ø 115 cm in plastični rekreacijski kajak enosed. Inf. popoldan, tel.: 21-327.

PRODAM sedežno garnituro (trosed, 2 fotelja in tabure) po ugodni ceni. Tel.: 0602 22-115

ŠOLA jadralnega padalstva v okviru turističnega servisa »ČUK«. Informacije: Letališče – Turška vas. Tel.: 85-317.

PRODAM moško športno kolo z desetimi prestavami za 2.200 din in BMX s plastičnimi kolesi za 2.500 din, tel.: 0602 83-977.

BISTRO »JANCA« na Robindvoru v Dravogradu vas obvešča, da bo lokal odprt od 1. 5. 1991 dalje ponovno od 9.00 dalje. Se priporočam!

PRODAM Nissan Micro Aeromouse letnik 90 z dodatno opremo. Telefon: (0602) 83-216.

NA Koroškem vzame v najem stanovanje mlad par. Možno predplačilo za več mesecev naprej. Tel.: 0602 41-479 ali 42-200.

PRODAM zidano garažo v Žerjavu in staro lovsko puško. Telefon: 0602 21-191.

NA Koroškem je še sneg, zato za praznike v Portorož! Informacije in rezervacije: Turistična agencija TGP De profundis, d.d., telefon 0602 21-131 (int. 5825) ali osebno – upravna zgradba Železarne Ravne, soba 018.

UGODNO prodam trajno gorečo peč »TOBI Plamen« dobro ohranjeno. Cena po dogovoru. Kličite na telefonsko št.: 35-450, popoldan.

PRALNI stroj »Gorenje«, star 3 leta, malo rabljen, brezhiben, prodam. Tel.: 0602 44-825.

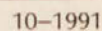
PRIJETNA angleško govoreča družina nujno išče par za varstvo treh otrok (v Angliji). Informacije na telefon: 0602 43-280.

Male oglase sprejemamo na sedežu uredništva Ravne na Koroškem, Čečovje 5, v Koroški tiskarni v Slovenj Gradcu, Glavni trg 12 in v Grafiki Prevalje.

priredive

ZKO Dravograd vabi na gledališko predstavo Rudija Mlinarja: Na postaji, v izvedbi KUD Leše, ki bo **v petek, 26. aprila 1991, ob 19.30 v kinodvorani Dravograd**. Predstava je v počastitev dneva železničarjev, dneva OF in 1. maja!

V petek, 26. aprila, ob 20. uri: Koncert ob 90. obletnici Pihalnega orkestra Rudnika Mežica. Koncert je tudi v počastitev dneva OF in praznika dela. Vabljeni!

KOROŠKI ŠPORT

ROKOMET

Slovenjgradčani uspešni v Karlovcu

Rokometaši Slovenj Gradca so se z gostovanjem v Karlovcu vrnili z dvema novima točkama. V tekmi 23. kola II. zvezne lige so z odlično igro nadigrali tamkajšnje Jugoturbino in zmagali s 26:22 (14:12). Naša ekipa je bila vseskozi boljši tekmelec, posebej v drugem polčasu, ko so varovanci trenerja Ivice Ljubičiča povedli kar 20:14. Domači rokometiši so nato dosegli serijo zadetkov zapored, toda zmage gostov niso uspeli ogroziti. V ekipi Slovenjgradčanov sta bila izredno strelsko razpoložena **Jani Kontec**, ki je dosegel 12 golov ter **Boštjan Doberšek** – 7 golov. V naslednjem kolu bodo rokometiši Slovenj Gradca igrali doma proti ekipi Djakova, ki je zadnja na lestvici, drugi dan pa še proti Mehaniki iz Metkoviča.

V tretjem spomladanskem kolu II. rep. lige je **mlada ekipa Slovenj Gradca** nastopila v Radgoni in izgubila z 28:25. Srečanje med rokometiši Fužinarja in druge ekipe Velenja je bilo prelojeno.

ODBOJKA

Fužinar tretji med drugoligaši

Ravenski odbojkarji so prvenstvo v II. zvezni ligi sklenili z zmago v domači dvorani nad Kamnikom Titanom s 3:1. Ta uspeh proti direktnemu tekmečku je odbojkarje Fužinarja pripeljal na odlično **3. mesto na lestvici**, za ekipama Tovila Olimpije in Modriče Optime.

Proti zelo dobri ekipi iz Kamnika so Ravenčani uspeli zmagati po zaslugi izvrstnega bloka in nasploh boljše igre v napadu. Pohvaliti velja predvsem izkušenega **Igorja Filipančiča**, podajalca **Tea Toreja** in mladega **Drevenška**, ki so bili, ob kapetanu ekipe **Bojanu Mlakarju**, nosilci Fužinarjeve igre v tem slovenskem drugoligaškem derbiju.

Tudi v republiških ligah je prvenstvo končano. **Misljinčanke** so se v zadnjem trenutku rešile izpada iz lige, potem ko so zmagale v Novem Mestu, **Mežičanom** pa tudi uspeh nad Šempetrom v zadnjem kolu doma njebrje ne bo zadoščeval, da bi ostali v družbi slovenskih ligašev.

Nasploh so uvrstitve koroških odbojarskih ekip v obeh enotnih rep.

Rešeno križanko pošljite najkasneje do ponedeljka, 6. maja 1991, na naslov: **Uredništvo Prepiha, Čečovje 5, Ravne na Koroškem.**

Med praviimi rešitvami bomo izžrebali tri nagrade:

1. nagrada: 600 din

2. nagrada: 400 din

3. nagrada: trimesečna naročnina na časopis Prepih.

Denarni nagradi prispeva Zavarovalna skupnost Triglav – poslovna enota Koroške.

ligah daleč najslabše v zadnjih nekaj letih. Pri moških so prvi odbojkarji Granita iz Sl. Bistrice, Misljinčani so 10., Mežičani pa 11., ali predzadnji. Pri ženskah so prvakinje igralke Kopra Cimosa, Fužinar je 8., Mežica 9. in Misljinja 10. V prihodnji sezoni bodo v prvi slovenski ligi nastopale štiri naše ekipe, saj so se v ligo uvrstile tudi **igralke Partizana Prevalje.**

REZULTATI: 22. kolo, moški: Mežica – Šempeter 3:2, Vezura Celje – Misljinja 3:2; ženske: Fužinar – Rogoza 3:2, Mežica – Paloma Branik II. 0:3 in Pionir – Misljinja 1:3.

NOGOMET

Ojstrica in Partizan praznih rok

V 19. kolu območne slovenske lige so koroške ljubitelje nogometa predvsem razočarali igralci slovenjgraškega **Partizana**, ki so visoko, s 4:1, izgubili na Prevaljah proti Impolu iz Slovenske Bistrice. Varovanci trenerja slovenjgradčanov profesorja Napotnika so v drugem polčasu močno popustili in prejeli kar tri zadetke. Brez točk so ostali tudi **nogometiši Ojstrice** iz Dravograda, ki so nastopili v Pekrah. Tamkajšnji Intermarketing je premagal naše moštvo z 2:0.

V kvalitetni skupini mariborske podzveze so odigrali nepopolno kolo, saj je bila tekma v Črni med Peco in Korotanom prelojena.

REZULTATI 15. kola: Pesnica – Rošnja Loka 2:2, Fram – Starše 3:1, Paloma Sever – Part. Radlje 1:1, Akumulator – Fužinar 0:0 in Miklavž – Pobrežje 0:0. Zaostalo tekmo med Pesnico in Paloma Severjem so dobili nogometaši iz Sladkega vrha s 5:1.

DRUGE VESTI

– Na osrednji spomladanski tekaški prireditvi, **krosu Dnevnika v Domžalah**, so lep uspeh dosegli **tekmovalci srednje šole z Raven.** Med okoli 500 nastopajočimi, ki so se merili tudi za republiško prvenstvo srednjih in osnovnih šol, so **Ravenčani osvojili 1. mesto.** Med posamezniki se je najbolje uvrstil **Janež Štern**, na 2. mesto med st. mladinci, tretji je bil **Robert Breznovnik.** Tretji je bil tudi **Gorazd Podržavnik** med ml. mladinci.

– **Rokometaši mlade ekipe Slovenj Gradca** so v 10. kolu II. rep. lige izgubili v Radgoni z 28:25. Tekma Fužinar – Velenje je bila prelojena.

– Najboljši slovenski plavalci bodo prvomajske praznike izkoristili za skupne priprave. Od 26. aprila do 2. maja bosta v **Kranju** trenirala tudi Ravenčana **Krešo Božikov** (Triglav Kranj) in **Eva Breznikar** (Fužinar Ravne). Breznikarjeva bo takoj po teh pripravah odpotovala na mednarodni miting na Dunaj, ki bo 4. in 5. maja.

KAM OB KONCU TEDNA

ROKOMET: V soboto, 27. aprila, bo v **Slovenj Gradcu** tekma druge zvezne lige Slovenj Gradec – Djakovo, v **nedeljo**, 28. aprila, pa še tekma Slovenj Gradec – Mehanika

Metkovič. Obakrat je pričetek ob 18.30 uri.

NOGOMET: V soboto, 27. aprila, bodo tri tekme mariborske podzveze: **Na Ravnah** Fužinar – Paloma Sever, **na Prevaljah** Korotan – Pesnica in

v Radljah Partizan – Fram. **V nedeljo**, 28. aprila, bo v **Dravogradu** tekma Ojstrica – Beltinka. Pričetek vseh tekem je ob 16.30 uri.

Ivo Mlakar

ZAČETEK TENIŠKE SEZONE
1991 TENIS KLUBA RAVNE

Tenis klub Ravne odpira letošnjo teniško sezono v soboto, 27. aprila, na treh novih peščenih igriščih v športnem parku pri DTK na Ravnah!

- Članarina TK za letošnje leto je 500 din.
- Člani TK lahko kupijo sezonsko teniško karto v višini 1.500 din za 40 ur igranja tenisa.
- Ura igranja je za člane TK 50 DIN ZA OSTALE 70 DIN
- Člani TK lahko nabavljajo opremo za tenis preko TK po precej nižji ceni v trgovini ŠPORT ROBI na Prevaljah.
- Vplačila in rezervacije terminov igranja tenisa bodo do izgradnje klubskih prostorov na igriščih samih!
- Vse dodatne informacije lahko dobite v trgovini ŠPORT ROBI na Prevaljah in pri članih upravnega odbora. Tasiču: tel. 21-906, 33-550, Štefanoviču: tel. 21-572.

ČRNA KRONIKA

Minuli teden je bil – glede črne kronike – na Koroškem še mimerjši od prejšnjega. Največ dela je za policaje na področju kriminalitete. Vse kaže, da bo ob vse večji brezposelnosti in socialnih stiskah ljudi več zlasti manjših tatvin.

Kriminaliteta

V tem obdobju so policaji in delavci kriminalistične službe obravnavali 15 kaznivih dejanj, od tega je ponovno bilo največ tatvin.

Zanimiv je primer – za zdaj še neznanega storilca, ki ga je, kot kaže, žena poslala po nakupih, a mu dala premalo denarja. Pa si je postregel kar sam: občan M.R. iz Golavabuke je namreč iz zamrzovalne skrinje odnesel večjo količino mesa. Ta nepričakovani obisk zablodelega »kupca« je lastnika mesa veljal kar okoli 5000 dinarjev. Lastnik zdaj upa, da bodo policaji storilca odkrili, še preden bo meso predelal v klobase.

Javni red in mir

Minuli teden sta v »bunker« morala le dva občana. Sicer pa je tovrstnih kršitev še naprej največ v gostinskih lokalih.

Tako je v Črni na Koroškem vinjeni občan I.O. iz istega kraja »izgubil oblast nad seboj«, natakarcica pa mu ni hotela več postreči z alkoholom. Ta prepoved, ki ni prišla od zvezne vlade, marveč kar »od njegove Micike«, ga je toliko razkurila, da je ročno razbil večjo količino steklenic in kozarcev. Umrili so ga miličniki, ki pa ga ne bodo predali za pomočnika steklarju, marveč v obravnavo sodniku za prekrške.

Med občani **Mežice** pa je za »svež veter in moralno zgražanje« poskrbel občan N.N., ki je javno razkazoval svoje »moško premoženje«. Pri zbi-

ranju obvestil so miličniki ugotovili, da gre zgolj za ekshibicionista, ki so mu že na sledi. Odprto ostaja le še vprašanje, ali so se zgražale občanke ali občani in ali je do zgražanja prišlo zaradi »prevelikega ali premajhnega premoženja«.

Prometna varnost

V tem tednu je bilo na Koroškem **5 prometnih nezgod.**

Pomembnejša je tista iz **Podlipja**, ki se je primerila 16. aprila. V večernih urah tega dne je voznik osebnega avtomobila H.R. iz Vuhreda ne le divjal, marveč skorajda »prenizko letel«, kot radi rečemo. Pri odcepu za Podlipje na regionalni cesti Dravograd – Radlje je dohitel voznika fička M.R. iz Mute, ki je zavijala v levo: Zaradi prehitre vožnje jo je zadel ter potisnil v nasproti vozeči tovornjak. M.R. se je pri tem hudo poškodovala. Nesojeni »pilot« H.R. ima za to svoje početje pravzaprav dober izgovor. Policaji so z alkotestom namerili kar 3 grame na kilogram alkohola v njegovem telesu. V takšnem stanju bi domov res le stežka šel peš. Primer, ki ga vseeno **ne velja posnemati!**

Mejna problematika

Na meji nič novega, bi lahko rekli. Avstrijci so nam deportirali 23 tukov. Nek lovec pa je želel prethotapiti 16 nabojev. Dober pogled!

Požar

Vstanovanju J.S. iz **Slovenj Gradca** je 20. aprila zvečer izbruhnil požar zaradi malomarno odvrženih cigaretnih ogorkov. Lastnika ni bilo doma, požar pa so pogasili sosedje. Škode je za okoli 10.000 dinarjev.

(ti)

PREP,HPREP,HPREP,HPREP,HPREP,HPREP,H

priložnost za praznovanje

Ne moremo pomagati: časi so pač takšni, da staro nič ne velja, novega pa tudi ni kaj prida. Tako tudi občinski praznik na 4. julija dan ni prav v duhu današnjih političnih sprememb. Dravograjčanom predlagamo nov praznik: Občinski kronisti naj preverijo, kdaj je bil položen temeljni kamen za center na Meži, za občinsko nagrado pa se naj podeljujejo miniaturna vrata v Evropo, odeta v krepke verige in rjavo ključavnico (s polomljenim ključem).

niko r(otenturski) kolar

Zadnje zasedanje slovenjgraške občinske skupščine je bilo tudi v znamenju slavnega slovenjgraškega galerista Nika R. Kolarja, ki je v svojem epskem slogu uspel zagovarjati milijon dinarjev, ki so namenjeni za natis monografije. Vemo, da je vrli Niko član uredniškega odbora za izdajo te monografije, po njegovem boju na seji skupščine pa lahko upravičeno sodimo, da bo podjetje Kolar tudi založnik.

v evropo

Oni dan se je pristojni upravni organ občine Ravne dogovoril za sestanek s kompetentnimi v Pliберку za vprašanja kmetijstva in možnosti sodelovanja. Naša ekipa je bila v Pliберку točno ob »dogovorjeni« 8. uri (zjutraj). Pa so jih gostitelji vljudno poučili, da dopoldne za sestanke ni časa in da so oni sklicali svoje predstavnike za ob 8. uri ZVEČER. Ob tem času je potem sestanek tudi bil, ob polni udeležbi obeh strani.

Prepričani smo, da ta »pot v Evropo« vendarle ni bila popolna izguba časa, ampak predvsem poučna. Stirikratnega opravljanja carinskih formalnosti za izvedbo enega sestanka ravenčani namreč prav gotovo ne bojo več ponovili.

razpad

Aktualen pogovor v gostilni. »Oseba na levi strani šanka: (temeljne organizacije-koooperativ)?«
»Oseba na drugi strani šanka (hudomušno): »Kaj toki, jetra, jetra...«

tračarije

Edini koroški prevoznik, ki ima tudi avtobuse, kar seveda pomeni, da je tudi čisti monopolist, si je omislil, kako del denarja le zvleči iz lastne hiše. Namesto, da bi posloval preko svojih turističnih agencij, ki bi pripeljale denar v hišo direktno, bo poslej po dinarčkov pobrala zase. Da se na tej koti po igri naključja nahaja hčerka enega velikih šefov, je seveda zgolj naključje. Kdor zna, pa zna.

zeleni igor

Le malo komu je znano, da je režiser, igralec, ljubimec, demosevec in še kaj Igor Prodnik iz Črne na Koroškem eden izmed prvih »zelencev« Mežiške doline. Ko pred dobrimi 10. leti še nihče ni vedel, kaj pomeni biti zelen, je osveščen Igor že nastopil v otroški nadaljevanki »40 zelenih slonov«.

poimenovanja

Koroška je postala čudna dežela, saj v njej skorajda ne najdemo več lepega koroškega imena Manhattan, Californijo, Bramac, Italsoles, nihče pa se ne spomni lepih koroških imen kot so Potolčeni Kramolh, Jirs in Bavh, Ajdovo strnišče itd.

podjetni drago

Drago Brodnik, ombudsman občine Ravne, pravnik brez pravnosodnega izpita, je zaslovel z lanskoletnim primerom vračanja premoženja Plešivčnikom na Prevaljah. Njegov sloves je takšen, da sega tudi preko občinskih meja: zdaj je namreč sodeloval (pomagal) tudi Kasperjevem, da bi dobili odvzeto premoženje na radeljskem koncu.

osemenjevanje

Odgovorni za osemenjevanje v Radljah so predpisali »skočnino«, ki jo morajo plačevati kmetje za oplojevanje svojih krav. Občinsko davčno upravo zato že boli glava. Vsa stvar je namreč dobila svojo težo, ko so zarobantili kmetje, ki morajo skočnino poravnati vnaprej, neglede na to, ali bo njihova živalca res oplojena, ali pa ji celo sploh ne bo do ljubezni...

Tako je prišel oni dan kmet negodovat na upravo: »Za koga moram zdaj plačati skočnino, ko je na kuverti napisan moj naslov? Za ženo morda?...« Pa drugi: »... Ali mislite, da so moje krave kurbe, da jim moramo plačevati vnaprej?«

Tako je torej goveje življenje.

krohot

Beno Kumprej – Le Baron je nedavno pri Lečniku skorajda umrl zaradi napada smeha. Prebranih koroških čvek. Smeh ga ni minil niti takrat, ko je ugotovil, da je objavljeno čveko napisal sam.

»Nisem vedel, da znam biti tako smešen«, je komentiral svoje početje in nadaljeval z gromkim smehom, ki je pravzaprav najboljša reklama za Prepah in njegove sodelavce.

minister

Imeli smo prav: 1. april je mimo, Capuder pa še ni odstopil!

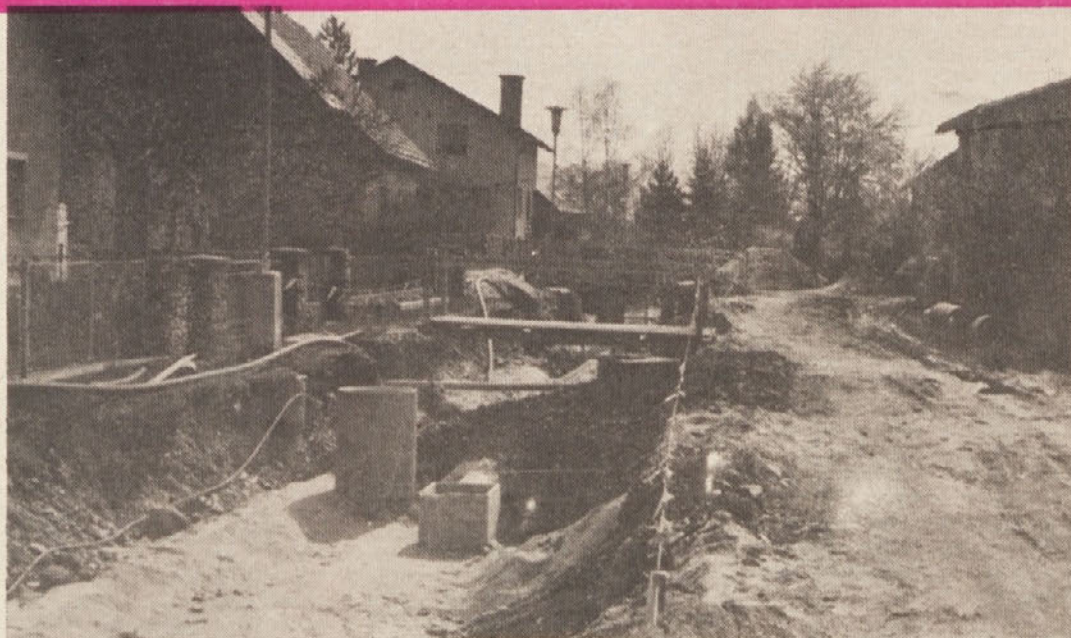
izbiranje

Kot se spodobi, se je dolgoletni šef Slovenjgraške UNZ, gospod Kocmut, dostojno poslovil ob odhodu na novo, boljše delovno mesto.

Na zaključno gaudo je povabil v glavnem koroško smetano, med njimi tudi novinarje. Seveda (baje) samo tiste, ki v očeh nekdanjega policijskega vodstva kaj veljajo. Naj se vidi!

FOTO BODICA

RAZKOPANA ULICA

Pravijo, da se lahko lopata zlomi na dva načina: tako, da z njo pretirano delaš ali pa da se premočno naslanjaš nanjo. Prebivalci zgornjega dela Kopališke ulice v Slovenj Gradcu so doslej zlomljene lopate videli le zaradi naslanjanja. Njihova ulica je namreč že kar lep čas razkopana (na našem posnetku) in nič kaj ne kaže, da bo kmalu bolje, čeprav je bilo obljubljeno, da bodo dela kon-

čana do konca marca. Vrh pa je te dni potekalo tudi uradno dovoljenje za zaporo ulice.

Težave prebivalcev so velike, saj z avtomobili ne morejo do svojih hiš, onemogočen je odvoz smeti, kar potegne za sabo še kup nevšečnosti. Upajmo, da bo ta bodica odgovorne dovolj močno zbodla in da se bodo čim hitreje »zmigali« ter ulico spet usposobili za promet.

prepihane koroške čveke